

תשורה

רשימה בר מצוה • כתבי יד קודש
יחידויות • הרבי ושז"ר • תכנית לימודים

מזכרת משמחת בר מצוה של
הת' מרדכי שי' וואלף

אור ליום השלישי, כ"ב סיון
שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושתים לבריאה

ב"ה

פתח דבר

אנו מודים להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו לעת הגיע בנינו היקר הת' מרדכי שיחי' לגיל מצוות.

ברצוננו להביע בזה תודתנו והוקרתנו, לקרובינו ידידינו ומכירינו אשר הואילו לשמוח אתנו יחדיו ביום שמחת לבבינו, ולברך אותנו ואת חתן הבר מצוה שיחי' בברכת מזל טוב וחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות.

כפי הנהוג לאחרונה בין אנ"ש שי', מתכבדים אנו להגיש לפני כבודו ואנשי ביתו יחיו "תשורה" מיוחדת זו הכוללת,

(א) רשימה מדברי כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו ב"כב' סיון, תש"ב. בר מצוה. קאזרנובסקי", היום לפני שבועים שנה.

(ב) לקט כתבי יד קודש מכ"ק אדמו"ר הרי"צ ומכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו, אל בני משפחת וולף, המתפרסמים כאן בפרסום ראשון.

(ג) תמליל 'יחידות' מכ"ז כסלו תש"ל, שזכו לה סבו-זקנו של חתן הבר מצווה הרה"ח הרב אפרים וולף ע"ה ותבדל"ח זוגתו הגב' פסיא וולף תחי', ומתפרסם כאן לראשונה.

(ד) גילויים חדשים מהקשר המופלא בין כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו ומר שניאור זלמן שז"ר, מתוך מסמכים המתפרסמים כאן לראשונה.

(ה) "תכנית לימודים" שנערכה ע"י ה'מרכז לעניני חנוך' בהנהלת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו, ונדפסה בשנת תד"ש.

ונחתום בדברי כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו מהתוועדות י"ב תמוז תשכ"ז, "דער ענין פון א בר מצוה האט א פארבונד מיט גאולה ויציאה לחופש . . דער יצר טוב איז מתחיל פעולתו פון יום הבר-מצוה, וואס דערפאר זאגט ער אויף דעם אין זהר, אז אני היום ילידתיך".

ויהי רצון שתיכף ומיד נזכה למסמך גאולה לגאולה, מגאולת הבר מצווה לגאולה האמיתית והשלימה, כאשר נזכה "זעהן זיך מיטן רבי'ן דא למטה אין א גוף ולמטה מעשרה טפחים, והוא יגאלנו".

בהוקרה

זושא ואהובי וואלף

אור ליום השלישי, כ"ב סיון ה'תשע"ב

כפר חב"ד

הרה"ח הרב מרדכי שוסטערמאן ז"ל, סבו-זקנו של חתן הבר מצווה שי', בקריאת התורה אצל הרבי

וולף נחה"ח

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליוכאוויטש

770 איסערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה, י"ד מני"א ת"שמ"ו
ברוקלין, נ. י.

האברך זוסמן שי

שלום וברכה

במענה על ההודעה ע"ד הכנסו לגיל מצות,

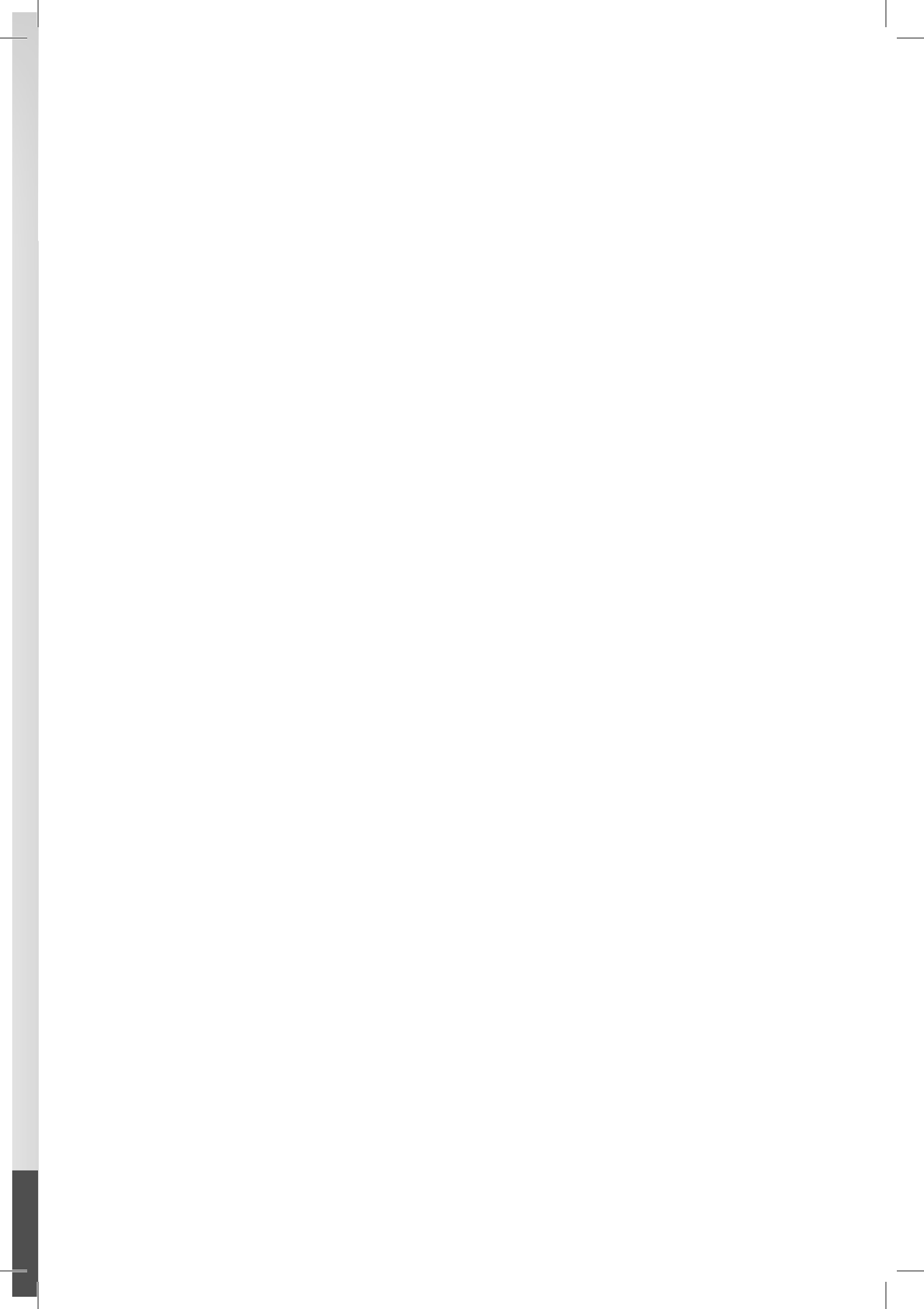
הנה יה"ר מהשי"ת אשר מבן שלש עשרה למצות
יגדל לבן חמש עשרה וכו' כפסק המשנה (אבות פרק
ה'), ויוסיף התמדה ושקידה בלימודו בתורה, בתורת
הנגלה וכן בתורת החסידות ויהדר בקיום המצות.
והשי"ת יצליחו להיות חסיד ירא שמים ו'מדתן.

בברכה

תוכן העניינים

9	רשימה בר מצוה
15	כתבי יד קודש
27	יחידות הרב אפרים וואלף
37	הרבי ושז"ר
45	תכנית לימודים

רשימה בר מצוה

כב' סיון, תש"ב. בר מצוה. קאזרנובסקי.¹

[לעיין ג"כ במכתב לבן דודי מנחם מענדל שניאורסאהן²].

א. בר מצוה, היינו שנכנס בתוך מחנה ישראל, ומקבל עליו כל עול תומ"צ, ושמחים ומשמחים כל קרוביו ומכיריו.³

וממה ישאב כח ועוז על זה (להכנס בתוך מחנה ישראל ולקבל עליו כל עול תומ"צ), ובפרט בעת צרה הזאת⁴, שבנ"י דווים וסחופים⁵?

אלא ש"מעשה אבות סימן לבנים"⁶:

במשך אלפי שני חיי עם ישראל, הי' זמן ד"איש תחת גפנו גו"⁷, והי' זמן דצרות גדולות, אחרי ש"מפני חטאנו גלינו מארצנו וכו"⁸. והעבר מלמד על העתיד וההווה⁹, וכדלקמן.

ב. ויסופר ע"ד בר מצוה הראשונה¹⁰, בבית היהודי הראשון – "אחד הי' אברהם"¹¹ – בר מצוה של יצחק:

כתיב¹² "ויגדל הילד ויגמל ויעש אברהם משתה גדול ביום הגמל את יצחק".
ואיתא בב"ר פנ"ג¹³ – לאחרי שמביא הפירוש ד"ויגמל" (לדעת ר' הושע' רבה)

(1) הרה"ת ר' שלמה אהרן קאזרנובסקי (בבר מצוה של בנו).

(2) בנו של הרה"ח ר' שמואל שניאורסאהן, אחיו של כ"ק הרה"ק וכו' ר' לוי יצחק שניאורסאהן, אביו של רבינו.

המכתב הוא מכ"ח אלול תרפ"ט, להבר מצוה של הבן-דוד (נדפס ברשימות חוברת נט).

(3) ע"ד השמחה דבר מצוה – ראה זו"ח בראשית יו"ד, סע"ג. טו, ד. מג"א או"ח סרכ"ה סק"ד. סה"ש תשמ"ח ח"ב ע' 403. וש"נ.

(4) בעיצומה של מלחמת העולם, שרבים מבנ"י נהרגים על קידוש השם כו'.

(5) ראה יבמות מז, א: "ישראל בזמן הזה דויים דחופים סחופים ומטורפין ויסורין באים עליהם".

(6) ראה תנחומא לך לך ט. ב"ר פ"מ, ו. רמב"ן לך לך יב, ו. ועוד.

(7) מ"א ה, ה.

(8) נוסח תפלת מוסף דיו"ט.

(9) ראה גם לקו"ד ח"א פה, סע"ב: "מאמר החכם העבר מלמד ההוה ומורה דרך העתיד".

(10) בהבא לקמן ראה גם – אגרות-קודש כ"ק אדמו"ר שליט"א ח"ד ע' שמב ואילך. ח"ו ע' קיב ואילך. ח"ב ע' עת.

(11) לשון הכתוב – יחזקאל לג, כד.

(12) וירא כא, ח.

(13) פיסקא יו"ד. וראה גם (בהבא לקמן) – לקו"ש ח"א ע' 45 ואילך.

ש"נגמל מיצר הרע" (כלומר בן י"ג שנה שאז בא יצר טוב¹⁴) - שעשה אברהם "משתה גדול", "משתה גדולים", שכל גדולי עולם ובפרט עוג הי' שם ("עוג וכל גדולים עמו היו שם").

וממשיך במדרש שם: "אמרו (לו) לעוג לא היית אומר אברהם פרדה עקרה ואינו מוליד, אמר להם (עוג), עכשיו מתנתו מה היא, לא שפופה (שפלה ונמוכה¹⁵), אין יהיב אנה אצבעי עלי' (אם אתן אנכי אצבעי עליו¹⁵) אנה פחיש לי' (פוחס צורתו¹⁵), אמר לי' הקב"ה מה אתה מבזה על מתנתו, חייך שאת רואה אלף אלפים ורבי רבבות יוצאים מבני בניו, ואין סופו של אותו האיש ליפול אלא בידו, שנאמר¹⁶ ויאמר ה' אל משה אל תירא אותו כי בידך נתתי וגו'". ע"כ לשון המדרש.

ג. ויש לבאר תוכן הויכוח והשקו"ט בנוגע ללידת יצחק - במשתה הבר מצוה, י"ג שנה לאחר שנולד,

[ובהקדמה - שבדוחק י"ל דזה (סיפור המדרש אודות הויכוח והשקו"ט עם עוג) קאי גם למ"ד ש"נגמל מיצה"ר", היינו, שמאורע זה הי' בעת הבר מצוה, אף שלפי פשט הענין משמע דקאי אזמן שהי' יצחק קטן (שאז מתאים השקו"ט אודות הפלא בזה שאברהם הוליד), היינו למ"ד ש"נגמל מחלבו"¹⁷. וכדב"ר¹⁸ הובא סיפור זה אמ"ד שה"משתה גדול" הי' במילת יצחק¹⁹],

שאינן המדובר אודות היכולת להוליד בן כפשוטו - דבר שנתברר מיד בלידת יצחק, אלא אודות היכולת להוליד (בעיקר) במובן הרוחני, לגדל ולחנך בן שימשיך בדרכו ואורח חייו - דבר שנתברר בעת הבר מצוה.

ד. וביאור הענין :

14) פי' מ"כ. ובפי' מהרז"ו: "שמ"ש ויגדל ויגמל סותרים זא"ז, כי ויגדל משמע שנעשה גדול, ויגמל משמע שנגמל מחלבו .. וע"כ פי' ויגדל כפשוטו, ומ"ש ויגמל, שנגמל מיצה"ר, בן י"ג, שאז נקרא גדול".

15) פי' מ"כ.

16) חוקת כא, לד.

17) דעת רבנן (וכ"ה בפרש"י עה"פ: "לסוף כ"ד חדש").

18) ספ"א.

19) ושם: "ד"א .. בשעה שמל אברהם את יצחק בנו עשה משתה .. גדול .. שכל גדולים היו שם אף עוג הי' שם, באותה שעה אמרו לו לעוג לא כך היית אומר אברהם .. אינו מוליד וכו'".

כי עוג טען דלו יהי אברהם אבינו באמונתו, אבל אין זה ענין לצעירים, דלא ימשכו אח"ז. וזהו שהי' עוג אומר ש"אברהם . . אינו מוליד", היינו, שאין בכחו של אברהם לפעול המשך דרכו ואורח חיו, אמונתו וכו', אצל הצעירים.

ובנוגע להקטנים והצעירים - שיטת עוג מפורשת בהמסופר אודותיו:

"הנה ערשו" (דברים ג' יא') - ופי' הרשב"ם עריסת ילד קטן - "ערש ברזל", דהיינו שהעיקר הוא בריאות הגוף, ללא בסיס ויסוד של רוחניות ואמונה;

ומהמצות - טוען עוג - יש לקיים רק ענינים שהשכל מחייבם, ולא עוד אלא שקיומם צ"ל (לא מצד ציווי הבורא, אלא) מפני שהשכל מחייבם²⁰, שלכן אמר לאברהם אבינו שילך להציל את לוט בן אחיו (ב"ר פמ"ב. נדה סא. 21) - שזהו ענין שהשכל מחייבו.

[ואולי אפ"ל להיפך - שאמירתו לאברהם שילך להציל את לוט היא בגלל שאברהם יעשה גם דבר שאין השכל מחייבו - שזהו הסמיכות בב"ר פמ"ב: "בא (עוג) ומצא את אברם יושב ועוסק במצות עוגות (מצות) .. אמר אברהם זה קונין (קנאי¹⁵) הוא, ועכשיו אני אומר לו נשבה בן אחיך והוא יוצא למלחמה ונהרג, ואני נוטל את שרי אשתו" - שכשראה את אברהם אבינו עוסק במצות מצה, מיכלא דמהימנותא²², היפך טעם (הבנה והשגה) דחמץ²³, אמר, אברהם זה קנאי הוא - אינו מוגבל בשכל, ובמילא, כשאומר לו שנשבה לוט, ילך וילחם - אף שע"פ שכל אין צריך לעשות זה, כי זה הי' מסירת נפש שאין השכל מחייב²⁴ - ויהרג.

20) היפך האמת, שגם המצוות שהשכל מחייבם צריך יהודי לקיימם לא מפני חיוב השכל, אלא מפני ציווי הבורא, ולא עוד אלא שכן צ"ל גם אצל אוה"ע, כפס"ד הרמב"ם (הל' מלכים ספ"ח) בנוגע לקיום שבע מצוות בני נח ע"י חסידי אומות העולם: "שיקבל אותן ויעשה אותן מפני שצוה בהן הקב"ה בתורה .. אבל אם עשאן מפני הכרע הדעת .. אינו מחסידי אומות העולם כו'".

21) בב"ר שם (ח): "ויבוא הפליט .. הוא עוג .. אמר (עוג) .. אני אומר לו נשבה בן אחיך והוא יוצא למלחמה כו'". ובנדה שם: "ויבא הפליט ויגד לאברם העברי .. זה עוג כו'" (ובתורה זה - מביא גם הב"ר הנ"ל).

22) זח"ב קפג, ב. וראה לקו"ת צו יג, ד.

23) ראה תו"א ויקהל פט, ג. לקו"ת שה"ש יד, ד.

24) כלומר: הצלת לוט כשלעצמה הו"ע שהשכל מחייבו, אבל, בנסיבות כאלה, שפעולת ההצלה קשורה עם יציאה למלחמה נגד ארבעה מלכים ובפרט שהיו גבורים כו' (פרש"י לך לך יד, ט) - הי"ז ענין של מסירת נפש שאין השכל מחייב.

ולהעיר, שכאן רואים שההולך אחר השכל, יכול לרמות שעושה מצוה, ובאמת כונתו לענין הפכי, כבנדוד, שכוונתו לא היתה להציל את לוט, אלא שיהרג אברהם ויקח את אשתו].

וממשיך הכתוב (בענינו של עוג) "הנה ערשו גו' הלא היא ברבת בני עמו" – עיר הבירה – שהראוה ל"ערשו ערש ברזל" למופת לצורך חנוך בני כרכים, שילמדו שיטתו שהעיקר הוא בריאות הגוף (ולא ענינים רוחניים), כנ"ל.

וזהו שבעת הבר מצוה של יצחק אמרו לעוג "לא היית אומר אברהם .. אינו מוליד" – שהרי עכשיו רואים הכל שאברהם הצליח לגדל ולחנך את בנו בדרכו עד שנעשה בר מצוה וקיבל עול תומ"צ.

ועל זה ענה עוג: "מתנתו מה היא", היינו, שזהו (חינוכו של יצחק עד לקבלת עול תומ"צ) רק מתנה שבאה מלמעלה ואינה מצד המטה, שלכן – טוען עוג – אין לו אחיזה בחיים, להיות באופן של זריעה בארץ וצמיחה מזה, ובמילא, לא יהי' לו קיום, ובאצבע קטנה ימיתנו.

ה. ועל זה אמר לו הקב"ה, מה אתה מבזה על מתנתו, תאריך ימים²⁵ ותפול בידי אלף אלפים כו' של בני בניו:

כי, גם חוזק ובריאות בגשמיות, הוא, רק כשיש בסיס ויסוד של רוחניות ואמונה, כי, בלאו הכי, למה לא יחטא הבן וירדוף אחרי מותרות וכו' – דבר שיפגע סו"ס גם בחוזק ובריאות בגשמיות.

כלומר: הצורך בבסיס ויסוד של רוחניות ואמונה הוא לא רק מצד למעלה (שאז יש מקום לטענה שזהו"ע של מתנה, ואין לה קיום כו'), אלא גם מצד גדר המטה (גשמיות) גופא, כיון שלולי בסיס ויסוד של רוחניות ואמונה יבטל גם החוזק ובריאות בגשמיות.

וזהו תוכן המענה לעוג – שמזלזל בדרכו של אברהם בחינוך יצחק בנו שזהו"ע של מתנה שאין לה קיום כו' – שאדרבה: שיטתו של עוג (בריאות הגוף בלבד) היא זו שאין לה קיום, שכן, סו"ס יפול עוג ביד בני בניו של יצחק, שדוקא אצלם יהי' גם חוזק וגבורה בגשמיות.

(25) הלשון "תאריך ימים" הוא מב"ר פמ"ב שם: "אל הקב"ה (לעוג) חייך שכר פסיעותיך אתה נוטל שאת מאריך ימים בעולם, ועל שחשבת להרוג את הצדיק חייך שאתה רואה אלף אלפים ורבי רבבות מבני בניו וכו'".

ולכן מלחמת עוג (שבה נפל ביד בני בניו של יצחק) היתה מלחמה ממש:
 מלחמת עוג היתה בחרב, כמש"נ בכתוב (במלחמת סיחון, ועד"ז במלחמת
 עוג, שבה נאמר¹⁶ "ועשית לו כאשר עשית לסיחון") "ויכהו ישראל לפי חרב"²⁶,
 והנס שבמלחמת עוג – כמסופר בברכות נד: 27 – הי' רק שלא יכול לזרוק
 ההר על בניי, אבל כדי להמיתו, קפץ משה רבינו ע"ה ומחיי בקרסולי' –
 פעולה טבעית,
 ולא כמלחמת יריחו שהיתה (לא מלחמה ממש, באופן טבעי, אלא) באופן
 נסי, ע"י שופרות כו'²⁸, וכמלחמת סנחריב²⁹, וכה"ג.
 וטעם הדבר – כדי להראות שבריאות הגוף, ונצחון גם בגשמיות (אפילו
 בטבע), תלוי בבריאות הנשמה, הבא ע"י אמונה שלימה – עד כדי מס"נ –
 באלקי עולם.

(26) חוקת כא, כד.

(27) ושם: "אמר (עוג) מחנה ישראל כמה הוי תלתא פרסי, איזיל ואיעקר טורא בר תלתא פרסי ואישדי עליהו ואיקטלינהו. אזל עקר טורא בר תלתא פרסי ואייתי על רישי, ואייתי קב"ה עלי' קמצי (נמלים) ונקבוה ונחית בצוארי' כו". ומסיים: "משה .. שקיל נרגא בר עשר אמין שוור עשר אמין ומחיי בקרסולי' וקטלי".

(28) יהושע ו, ד ואילך.

(29) שבה נאמר (מ"ב יט, לה) "ויצא מלאך ה' ויך במחנה אשור גו' וישכימו בבוקר והנה כולם פגרים מתים" (וראה איכ"ר פ"ד, טו: "חזקיהו אמר .. אני ישן על מטתי ואתה – הקב"ה – עושה וכו'").

כתבי יד קודש

מכתב הר"ר אליקים וואלף לאדמו"ר הריי"צ

לפנינו מכתב ששיגר הר"ר אליקים (פיליפ) וואלף ע"ה, דודו של הרה"ח וכו' הרב אפרים וואלף, אל כ"ק אדמו"ר הריי"צ.

הר"ר אליקים וואלף היה הראשון מבני משפחת וואלף שבא בהיכרות עם רבותינו נשיאינו, היכרות שראשיתה בשנת תרס"ז, עת התארחו כ"ק אדמו"ר הרש"ב וכ"ק אדמו"ר הריי"צ בביתו של הר"ר וואלף בשהותם בוירצבורג שבגרמניה.

אודות מסכת הקשרים והידידות הקרובה שבין רבותינו נשיאינו והר"ר וואלף מסופר באריכות בספר "אדמור"י חב"ד ויהדות גרמניה", עמודים 55 ואילך, 253 ואילך.

המכתב שלפנינו, שלא מופיע בספר האמור, התגלה לאחרונה, וככל הנראה הוא המכתב המתועד הראשון של בן משפחת וואלף אל רבותינו נשיאינו.

המכתב נכתב בעקבות מאסרו של כ"ק אדמו"ר הריי"צ וגאולתו בי"ב תמוז תרפ"ז, ובואו צלחה לריגה לאחר חג הסוכות תרפ"ח.

בעזה"י יום ג' ו' מרחשון, שנת צדיק כתמר, תפר"ח

שלמא רבא לכבוד האי גברא רבא ויקירא

פאר הדור אדמו"ר מרן יוסף יצחק שניאורזאהן שליט"א

אחרי דרישת שלו' הדרת כ"ק אדמו"ר שליט"א

הנה שמוע גם שמענו מהתלאות הרבות אשר עברו על כ"ק, והשתתפנו בצערנו ומה שבידינו יד כהה הוספנו לעשות, והעיקר כי השי"ת שמע לקול תפילת עמו ישראל לחלצו ממיצר, ואת רגלי חסידי ישמור ושמחנו מאוד לקול הבשורה אשר כ"ק וב"ב היקרים שיחיו כבר באו לעיר ריגא, ומצאו מרגוע שמה, וגם את כלי ביתו וחפציו והספרים הכל לקחו אתם, תלי"ת.

ועתה הנני מחכה לשמוע משלו' כ"ק וב"ב היקרים שי', הכל בפרטיות, ואם נזכה מהרה לקבל פניו במדינה זו, בעזה"י.

והנני לבשרו כי זכיתי להכניס את בני הבכור אפרים שי' לברית הבר מצוה, השי"ת יזכה אותי ואת זוג' היקרה תחי' לגדל אותו עם כל יו"ח לתורה ולחופה ולמעשים טובים, וכאשר אזכה לקבל ידיעה ממע"כ אדמו"ר שליט"א אז אבוא בארוכה.

אלה דברי הדו"שת בהכנעה רבה כעבד לרבו

נאם אליקום וואלף

על מכתב זה ציין כ"ק אדמו"ר הריי"צ בכת"ק:

נתקבל י"א מ"ח.

Philipp Wolff
Frankfurt am Main.

Telegramm-Adresse:
Wolff, Frankfurt/Main, Schwanenstraße 6.

Postcheck-Konto:
Nr. 1631 in Frankfurt a. M.
Fernsprecher: Amt Hanfa 2642.

Frankfurt a. M. יומ ה' ו' חמשה
Schwanenstraße 6

den ית' וס' תשי"ג כ"ה, תפ"ח

לדוד רבא לנכדו החי משה רבא וקניא
ב"ר הרב אדמו"ר מרן יוסף יצחק שניאורזאהן שליט"א

אחיו קטילת גלו' הדת כ"ק אדמו"ר שליט"א. ה"ח שמו"ד מ
י"דע והתלאות הרבות אשר צברו ה' כ"ק, והשתקעו בלתי
וה' שבי"ע י"ד כ"ה היספנו לעשות, והזיקר כ' הש"ת ש"ד
אקול תפלות דאו ישראל. אהלנו מתי"ק. ואת הקול חסידו ישמור
ושמחו מאד אקול ההשורה אשר כ"ק וכל היקרם יחיו
כ"ר באו לדור הנהא, ויזאו מרמז ש"ה, וגם את כ"ל בית
והתעלו והספרים ה"ל אקחו אתם, תלמי' , ודעה הנ"י
מחנה אש"ד גלו' כ"ק וכל היקרם י"י. ה"ל כ"ר טו"ת,
ואם נ"כה י"הרה אקול כ"ו במדינת זו, קדוה'
והנ"י אב"דו כ' דכ"ת אהכ"ש את פני הב"דו אכ"ר י"י
אכ"ר ח"ב י"רה, הש"ת י"דע אותי ואת ד"ה היק"ה ת"י
אק"ל. אולי ד"ס כ' יו"ה אטרה ואח"כ ואד"ק ט"ב
וכ"ס א"י אק"ל י"דע י"דע אדמו"ר שליט"א או אב"ד
באר"כ, א"ה ד"ר ה"ש"ת כ"ה כ"ה ר"ה ע"ב א"ה
נ"י א"י ק"ו ווא"ל

י"ח י"ח י"ח

אישור קבלת תצלום משפחת וואלף

כידוע, חסידים היו נוהגים תמיד לשלוח לרבי את תמונות בני המשפחה שלהם, הן כדי לחזק את התקשרות בני המשפחה אל הרבי, והן כדי שהרבי יכיר בגשמיות את בני משפחת החסידים, שהם כולם בניו.

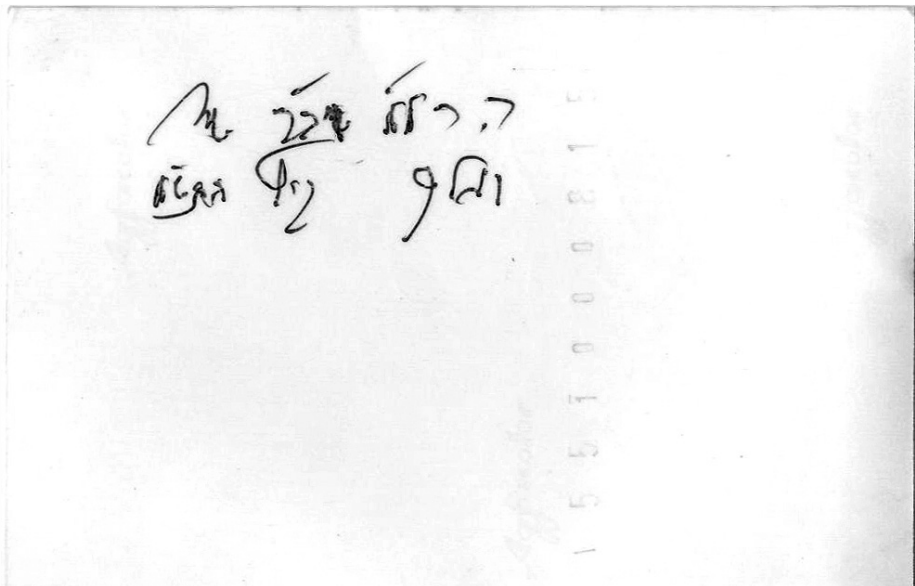
כך כתב הרבי לאחד החסידים בחודש תמוז תש"ט:

"מהי התועלת בספר התמונות . . . כמדומני אין נצרך ביאור על זה שנראה גם באנשים כערכנו שלא לבד שזהו מחזק רגש הידידות או ההתקשרות אצל מי שנמצא אצלו התמונה, אלא שגם אצל המשלח את התמונה פועל התקרבות כשנזכר שתמונתו נמצאת אצל חברו פלוני, ועל אחת כמה וכמה בנידון זה . . . וכבר נראה כאן הרגש שפעלה בחוגי המקושרים שונים הידיעה אשר הרבי מליובאוויטש מעונין שתמונתם למשפחותיהם תהא אצלו לזכרון"...

בקיץ תש"מ הגיע אל הרבי תמונה של משפחת וולף, תמונה משפחתית שצולמה בבית המשפחה בנחלת הר חב"ד. כאשר הגיעה התמונה לידי הרבי, כתב עליה בכתב יד קדשו על צדה האחורי של התמונה:

הרמ"מ וב"ב שי'

ואלף, קיץ ה'תש"מ

הגהת הרבי על שיחת שמח"ת תשל"ג

לפנינו בפרסום ראשון תוכן משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו אודות "מיהו יהודי" בהתוועדות שמחת תורה תשל"ג, והגהות מהרבי על תוכן השיחה.

בהתוועדות שמחת תורה תשל"ג אמר הרבי אחד עשר שיחות, אולם ב"שיחות קודש" נדפסו רק שתי שיחות מתוך י"א השיחות שנאמרו בהתוועדות.

לפנינו עיקרי תוכן שיחת הרבי אודות ענייני "מיהו יהודי", כפי שנכתבה ב"הודעה לעיתונות" שערך דובר חב"ד הרה"ח שלום דובער (ברק'ה) וואלף ע"ה לאחר ההתוועדות, ומסר אל הרבי להגהתו ואישורו.

כידוע, פן מרכזי ועיקרי בעבודת הדוברות של ברק'ה ע"ה היה להעביר את הנושאים האקטואליים עליהם דיבר הרבי בהתוועדויות או בשיחות הקודש, לכלי התקשורת, תחנות הרדיו השונות ומערכות העיתונים.

תוך כדי שמיעת השידור מההתוועדות, ביום חול, וכאשר הרבי היה מדבר על נושאים אקטואליים שעמדו על סדר היום באה"ק, היה ברק'ה מיד מחפש ומוצא את הכותרת האקטואלית והחדשותית מדברי הרבי, עורך בזריזות "הודעה לעיתונות" ולא נח ולא שקט וחיזור על כל מערכות העיתונים, כדי להביא את דעת הרבי או ההוראה הטרייה לציבור הרחב בישראל. כאשר בדברים שנאמרו הייתה דחיפות או חשיבות מיוחדת, אזי במהלך השידור עצמו, בין שיחה לשיחה, היה ברק'ה מטלפן לתחנות הרדיו ומעביר להם את המסרים הטריים של הרבי.

לא פעם הרבי אף הגיה בכתב יד קדשו את ה"הודעות לעיתונות", קודם לפרסומם. תצלומים של כמה מבין אלה, מופיעים בספר שיצא לזכרו "דובר שלום - חיים של קידוש שם ליובאוויטש", במדור "כתי"ק הוראות והדרכות".

כמו כן מובא בזה הודעה לעתונות שכתב ברק'ה ע"ה באותה עת אודות ביקורו של מר אבנר שאקי ע"ה בארצות הברית, ותוכן היחידות הארוכה שזכה לה אצל הרבי, עם הגהת הרבי על ההודעה.

ב"ה יום ג' כ"ה חשרי

כ"ק אדמו"ר שליט"א

רצו"ב שני הודעות לעתונות,

אני חושב אולי כבר לשלוח זאת היום עם אחד שנוסע לאה"ק

עם מכתב לוי ממני לכמה עיתונאים, ואלולי לשלוח ישירות מאן שאולי יעשה יותר רושם.

א"מ ברק'ה 11/11/83

ב"ה

הודעה לעתונות

הממונה על רישום גויים כיהודים, סיבך את ממשלת ישראל, במעורבות באוגדה שנסתיימה במפלה גדולה למדיניות ממשלת ישראל, אמר הרבי מליובאוויטש בפני אלפי חסידים בשמחת תורה בחצרו בברוקלין. בהתוועדות שנערכה בשמחת תורה/החיים הרבי מליובאוויטש בין השאר לבעייה החמורה של מיהו יהודי המטרידה אותו ואת יהדות העולם זה למעלה משנתיים ימים, בדבריו האשים, בין השאר את "הממונה על רישום גויים כיהודים, והנלחם למען גיור שלא כהלכה", שבגללו/נבהשפעתו נסתבכה ממשלת ישראל במעורבות באוגדה שהסתיימה במפלה עצומה, אותה מעורבות והשקעה עצומה של כספי יהודים שנאספו במגביות" כל נדרי" בכחי כנסת היתה מלכתחילה בנויה על חשבונות של "חסד לאומים", חשבונות שהתגלו כמושעים, ושתוצאתם היא/שפכת דמים/גבזיון של ישראל במידה מבהילה, בראה שאותו/בג/אדם המגלגל פנים בתורה "שלא כהלכה" נכשל גם בדבר חמור זה כתוצאה מגישתו המבוססת על חשבונות ושיקולים של טבע וכניעה למנהג 66667 העולם.

הרבי סיפר גם מה שנמסר לו מעד שמיעה וראיה שכאשר הועלתה בישיבת הנהלת המפלגה של המפד"ל הצעת לדרוש תיקונים מסויימים בשטח החינוך הגיב אומר/הוא במילים: "אל תציע הצעה זו, הדבר ירגיז את גולדה..". עד כדי כך מגיע רגש הכניעה שלה/אך לך והתווכח עם/בג/אדם שטוען/שהוספת/לרבנות...

הרבי גם עמד על הגיחוך והסחירה בטיעונים השונים של אותם מגלים פנים בתורה "שלא כהלכה", כשמצד אחד הם טוענים שהמלה "כהלכה" עליה נאמר דבר ה"זו הלכה, לא תועלל דבר, ומצד שני מבטיחים - והרי ידועה כבר מידת האמינות של מבטיחים אלו- שבבחיורת הבאות לא יכנסו לקואלציה בלי תוספת המלה "כהלכה".

בין דבריו עמד גם הרבי על תפקידם של הרבנים והעסקנים לדאוג לשמירת הגחלת היהודית בתפוצות ישראל, ובמיוחד במקומות בהם קיימת סכנה לקיום העם, משום כך קרא הרבי למלאי תפקידי קודש-רבנים, שוחטים, מוהלים, מורים ומורות, לא לעזוב את משמרתם בשום אופן עד שלא יעלה משם היהודי הפשוט והאחרון הזקוק להם, רב חובל עוזב אחרון את אניתו הטובעה, לאחר שכולם הגיעו למבטחים עוזב את האניה רב חובלה.

ב"ה

הודעה לעתונות

ח"כ שאקי על כחפי סטודנטים בריקוד סוער בבית כנסת בניוארק, מר שאקי הנמצא בביקור קצר בארה"ב הוזמן לבקר בבית כנסת גדול שבברוקלין, הוא נשא נאו ם ארה"א על בעיית מיהו יהודי, ובעיות הדת בארץ, לאחר נאומו, ם ם ם יצאו עמו בריקוד, וח"כ שאקי, הורם על כחפי סטודנט, כשמאות אחרים רוקדים ושרים ארוכות, עם ח"כ שאקי, מר שאקי המסייר בארה"ב, נפגש עם הרבי מליובאוויטש, ושוחח עמו קרוב לשעתיים וחצי, מר שאקי הגיע לחצר הרבי מליובאוויטש, בחול המועד סוכות בזמן שהרבי לא מקבל אף אדם ליחידות, בצאתו סיפר מר שאקי, כי הרבי דן עמו על בעיית מיהו יהודי, ועל בעיות הדת בארץ, הרבי גילה עניין רב בקידומם ובמצבם של עדות המזרח בארץ, מר שאקי אמר, כי הרבי ציין את העובדה שרבים בני עדות המזרח, מתחנכים במוסדות חב"ד בארץ וכן במוסדות חב"ד בחו"ל.

לאחר פגישתו עם הרבי, נכנס ח"כ שאקי לסוכה הענקית שליד בית הכנסת הגדול של חסידי חב"ד בחצר הרבי, ובפני אלפי חסידי חב"ד שהקבילו את פניו, נשא נאום ארוך על בעיית מיהו יהודי.

ח"כ שאקי עומד להיפגש עם הרב סולבציק בימים הקרובים, כמו"כ נאם מר שאקי בפני אגודת הסטודנטים על בעיית הדת בארץ, הסטודנטים גילו עניין רב מהנעשה בארץ, ושאלו שאלות רבות ונענו, מר שאקי רוצין ע"י ארבעה עיתונים יהודיים גדולים בארה"ב, ואף נאם כחצי שעה ברדיו, הוא נפגש גם האשי הסתדרות הרבנים ואיגוד הרבנים בארה"ב, מר שאקי ישהה בארה"ב עוד קרוב לשבועיים.

מענה הרבי לתלמידי "אחי תמימים" ראשל"צ

בתחילת חודש כסלו תשמ"ח כתבו תלמידי ישיבת "אחי תמימים" בראשון לציון לרבי, על עשר החלטות טובות שהם מקבלים על עצמם בעקבות ימי ה"דין נצח".
על דף ההחלטות הטובות רשם הרבי כדלהלן (והוכתבו טלפונית על ידי המזכיר למשפיע הישיבה הרב חנוך העניך שי' זילברשטרום, אשר רשם זאת על העתק דף ההחלטות):

לצד הנכתב "ההחלטות הן" כתב הרבי: השמטת בל"נ!!

לצד ההחלטות ללימוד י"ב פרקי תניא בע"פ, (מאמר חסידות בע"פ), 201 שיחות, כתב הרבי: בשביל תלמידי ישיבה אינו ענינם.

ועל ההחלטות "לתת 38 מטבעות לצדקה בכל חודש" ו"לספר סיפור חסידי בעת האכילה", כתב הרבי: עד סוף כל הדורות!?
בשולי המכתב כתב הרבי: אעה"צ.

ד' כנאל תשאח

ד'ה

כ'ך אדמאל'טא

אנו תאמידי ישיבה קטנה ואי תמימים בראשון אציון

הח'ה, קבאל'ע צ'ד החלכות טובות. בקשר אלם הבהר ה'ה

כנאל, וויא קידן נ'כה, צ'ד אקיי'אם קבאל'ע קא'ן צ'ד אלם

הבהר יא'ד ש'דט הקצ'ט, ויה'ד שנ'כה אקלום ניה'ד לכ'ך

~~אדמאל'טא תאמידי~~

החלכות הן : בשמח קא'ן !!

א. אל'ד פירק תניא קצ'ע.

ב. י'ד פירק תניא קצ'ע.

ג. אמאי חסידות קצ'ע.

ד. 20 סימח.

ה. 20 א'ה אציון קצ'ע.

ו. 50 א'ה אצטא קצ'ע.

ז. 38 סימן הטבה קב'ץ אד'ר'ז.

ח. א'שום 38 א'די ישיבת אס'ה.

ט. א'ת 38 אמאל'טא אצ'ק'ה ד'כ'ה חוד'ש. צ'ד ח'ה א' הדול'ה

י. א'כ'ר סימח חסידות קצ'ע האכ'לה.

אצ'ה 3.

בסימח א'ת א' ח'ס א'מאן החלכה סק'לה צ'ו.

כה

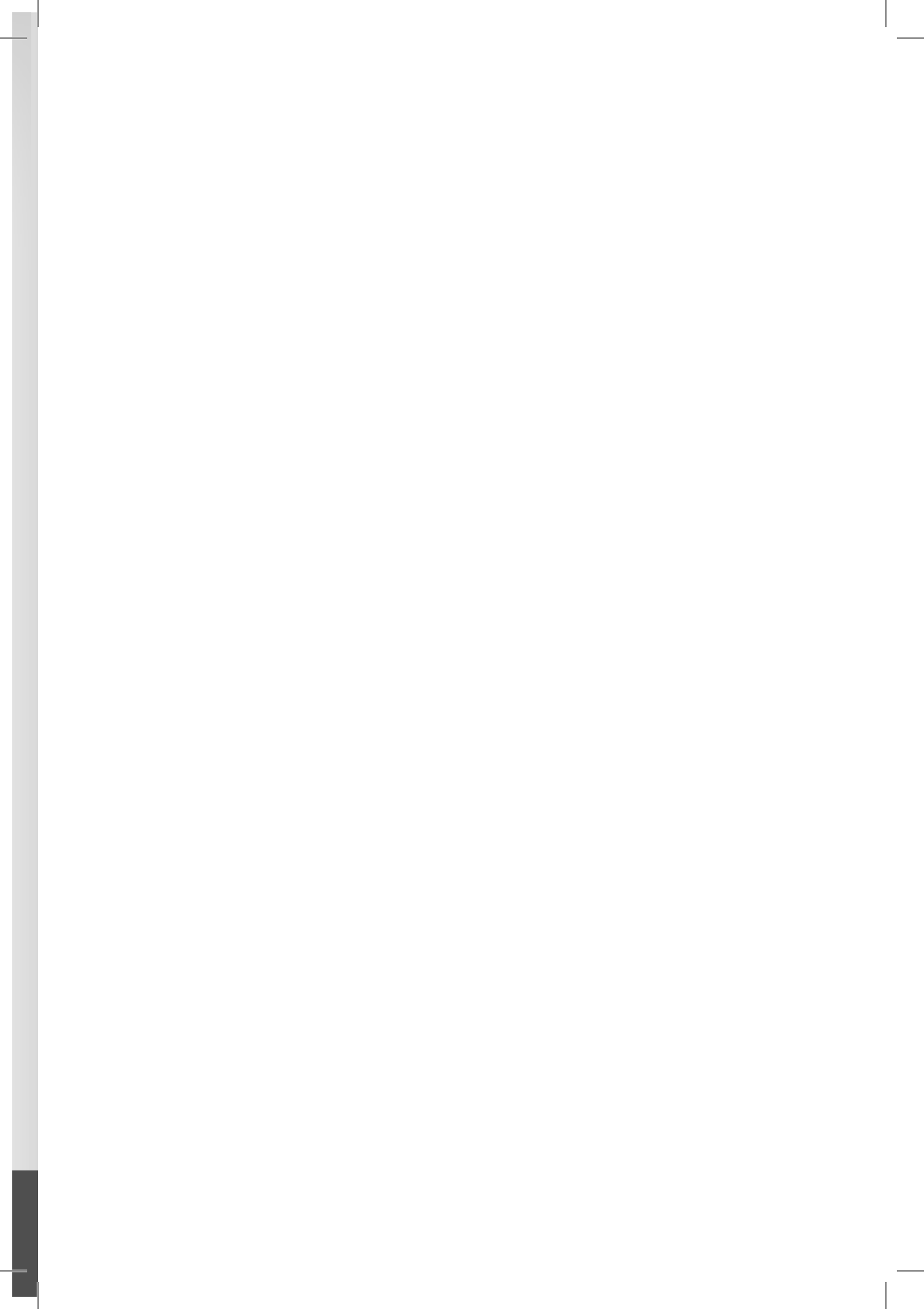
תלמידי סעוד ק

1	יוסף יצחק בן יהודה הדסה אהרן
2	שמשון אליהו הכהן בן ברכה אייזנברג
3	סומך טוב בן גדולה דטשני
4	שמעון בן רבקה גופן
5	דוד יצחק בן צפורה גרונ
6	שלום דובאל בן יהודה הרצ
7	זיסמן בן פייגא וולף
8	אלחנן בן חיה יצנה הכהן
9	יוסף יצחק בן זושא אישכר
10	שמאל בן שניץ קאסע אישכר
11	משה בן שמחה בת שקע אישכר
12	יעקב שניאור זלמן בן דינא נישכר
13	יוסף יצחק בן סניף מיסא
14	שמחה חיים בן רבקה פהם
15	מנחם מנחם בן חנה חיה קורצווייל
16	משה בן לכה גלדע קוק
17	ניכ דוד בן צדניה קרייזמאן
18	איתמר צוקדיה בן חנה כהן שני
19	פנח בן חיה שלח מנדא שקלאוויץ
20	ברוך יהודא בן אריה דני
21	מנחם מנחם בן יודא קוטנ
22	יוסף יצחק בן זאסא פריימאן
23	נתנאל יצחק בן שניף רייץ מנדא

א. ב. ג.

הגשק שעור א

36	אשה מרדכי בן יאקוב שניאורסאהן
37	אברהם בן אהרן אהר
38	יוסף יצחק בן זיפשה שטיינברג
39	משה זלמן בן רייזל גופן
40	אלי יצחק בן חיה רחל סטאמלר

יחידות הרב אפרים וואלף

הביאני המלך חדריו - יחידות כ"ז כסלו תש"ל

במשך למעלה מארבעים שנה, מאז ייסוד ישיבת "תומכי תמימים" המרכזית בארץ הקודש ת"ו בשנת ה'תש"ט, ועד שנת תשנ"ב, התנהל קשר רצוף של מכתבים ושיחות טלפון, בין מזכירות כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו והנהלת הישיבה.

איגרות הקודש של הרבי אל הישיבה, מכתבי המזכירות אל הישיבה, ורישומי הדברים שנאמרו בשיחות הטלפון, מהווים יחדיו אוצר בלום של אלפי עמודים העוסקים בכל ענפי העסקנות הציבורית החב"דית בארץ ישראל לאורך השנים הללו.

זאת, בעיקר בשל העובדה שמנהל הישיבה ומוסדותיה, העסקן החסידי הדגול רב הפעלים, הרה"ח וכו' הרב אפרים וולף ע"ה, לא היה מופקד רק על ניהול הישיבה אלא כיהן במשך מרבית השנים הללו גם כמנהל ויו"ר אגודת חסידי חב"ד בארה"ק, ולמעשה - בא כוחו של הרבי בארצנו הקדושה לכל דבר ועניין.

כיון שכך, האיגרות ורישומי הדברים בשיחות עם המזכירות עוסקים בכל תחומי הפעילות, העסקנות וניהול המוסדות של חב"ד במגוון רחב מאוד של נושאים המקיפים את כל תחומי העסקנות החב"דית.

חלק הארי של תכתובת זו התפרסם בשנים האחרונות בשמונת כרכי סדרת "ימי תמימים - יובל שנות פעילות בבניין והתפתחות חסידות חב"ד באה"ק".

אולם, גם תכתובת עניפה דו-סטרית זו לא מיצתה את ההיקף המלא של ההוראות וההדרכות של הרבי אל הנהלת הישיבה, שכן חלק נכבד מההוראות וההדרכות נאמרו פנים אל פנים ב'יחידות' רבות אל מנהל הישיבה הרב אפרים וולף, מבלי שרובם של הדברים עלו על הכתב.

במשך שנים רבות, נסע הרב אפרים וולף מידי שנה לחצרות קדשנו בימי האור י"ט כסלו-חנוכה. בנסיעות אלו היה זוכה להיכנס אל הרבי ליחידויות ממושכות, ולקבל הוראות והנחיות מפי קדשו בענייני עסקנות הכלל באה"ק ובענייני הישיבה המרכזית ומוסדותיה.

כיוון שהנושאים שעלו ב'יחידות' היו רבים ומגוונים, ביקש הרב וולף באחד השנים את רשות הרבי להקליט באופן חריג בטייפ את הדברים הנאמרים בקודש, כדי שכל הנחיות והדרכות הרבי יתועדו וימומשו במלואן, והרבי נתן את הסכמתו הק' לכך.

השנה, בסמיכות ליום היארצייט התשיעי של הרב וולף, בכ"ו שבט, התגלו מספר הקלטות מיחידויות אלו משנות הלמ"ד המוקדמות.

הקלטות נדירות אלו הם בבחינת "הביאני המלך חדריו", ובהם ניתן לראשונה לעמוד כיצד התנהלו הדברים 'לפני ולפנים' בקודש פנימה, כיצד הרבי הוביל, הנחה והדריך את כל העשייה החב"דית העניפה בארץ הקודש.

תוכן דיבורי הרבי בהקלטות אלו עוסק בשלל נושאים של העסקנות הציבורית הכלל חב"דית. כמו כן עולים ב'יחידות' גם פעולותיהם של ראשי עסקני חב"ד באותם ימים.

לפנינו תמליל חלקי מדברי כ"ק אדמו"ר בעת היחידות של מנהל הישיבה הרב אפרים וואלף, ביום ראשון כ"ז כסלו תש"ל.

את התמונה השלמה לתוכן הדברים שביחידות מעניקים לנו רישומים המופיעים בכרך ח' של "ימי תמימים", בהם ניתן לראות כיצד הדיבורים במהלך היחידות הנם בהמשך לדיווחים שמסר הרב וולף לרבי בתקופה לפני היחידות, וכן את הדיווחים שכתב לרבי בעקבות ההוראות וההדרכות שקיבל במהלך היחידות.

נחלת הר חב"ד

חלקה הראשון של ה'יחידות' עוסק בענייני ההתיישבות בנחלת הר חב"ד. באותם ימים טרם מלאה שנה להתיישבות החב"דית ב'נחלה' (שראשיתה בערב שבת זכור תשכ"ט), וההנחייה ממזכירות הרבי הייתה להעדיף את ההתיישבות בנחלה על פני ההתיישבות בכפר חב"ד ובשיכון חב"ד בלוד.

כך כותב הרב אפרים וולף לרבי בח' כסלו תש"ל, כשבועיים וחצי לפני ה'יחידות' האמורה ('ימי תמימים' כרך ח עמוד 537):

בכלל בקשר לאברכים בכולל האברכים, כפי שהבינונו מהרב בנימין אליהו גורודצקי שי', יש להשתדל שכל האברכים החדשים יתקבלו רק לכולל בנחלת הר חב"ד ולסדר עבורם דירות שם, ולכולל בכפר חב"ד לא להכניס אברכים חדשים, וכפי ששמענו מהר"ש מיינדצ'יק גם ועד כפר חב"ד לא יתן דירות לזוגות צעירים (שבדרך כלל הם תלמידי הכולל).

שאלתנו אם לעשות חוק וכלל בענין זה, דהיינו שאברכים חדשים מתקבלים בכולל רק בנחלת הר חב"ד, וכן אם לא למכור דירות לאברכים בשכון חב"ד בלוד (במדה וכפר חב"ד גם תנהג כך).

בעת שהותו של הרב וולף בחצרות קדשנו, היה הרב יוסף שי' בלוי, מהנהלת המוסדות, מדווח לרב וולף על הנעשה באה"ק, והרב וולף היה מעביר את דיווחיו אל הקודש פנימה.

וכך מדווח הרב בלוי בכ"א כסלו תש"ל (שם עמוד 540):

... (ב) שאלת מיידנצ'יק, אם להשאיר הדירות לאלו שיעברו לנחלת הר חב"ד (הכוונה להשאיר עבורם דירות ריקות בכפר חב"ד) או רק להבטיח להם זכות לדירה, למאי נפקא מינה. כאשר דירתו עומדת קיימת בכפר חב"ד אזי יילך בלב שקט לנחלת הר חב"ד, אולם יחד עם זה יש חשש שיחזור מהר מנחלת הר חב"ד, ובאם יובטח לו רק זכות לדירה בכפר חב"ד אזי יילך בקשיים לנחלת הר חב"ד אולם חזרתו לא תהי' מהירה כל כך.

וכך נשמעו הדיבורים אודות נחלת הר חב"ד בהקלטה זו.

כ"ק אדמו"ר: וואס פאר א הפגנות?

הרא"ו: (ס'איז גיווען א?) צייט אז... מאכן... אף פארן אף צווייטע... און גידארף מלחמה קעגן נאכן...

כ"ק אדמו"ר: הפגנות בנוגע צו דעם כביש?

הרא"ו: יע.

כ"ק אדמו"ר: אבער סאיז האט ניט קיין שייכות צו אנדערע ענינים... אין אנדערע זאכן.

הרא"ו: ניין.

כ"ק אדמו"ר: (נו) דאס דארפן דארטן מחליט זיין, דאס וואס דא שטיין העכערע ענינים פון נחלת הר חב"ד איר קענט דאך דורך רעדן מיט הרב גאראדצקי, בפרט ער האט עפעס ספיציעלע ענינים, וואס ניט על הכתב מ'האט גירעדט בעל פה, זייענדיק ביי לנ... ממילא דארף מען וויסן צי דאס צוגפאסט, צי ניט צוגפאסט, צי... די... יענע... פאנאנדער רעדן וואס מ'קאן, וואס מ'האט א רשיון, צו וואס מ'קאן ממשך זיין... איז דעמאלט איז גלייך א באזעצען דארטן [?], אבער פון כפר חב"ד דארפן מאכן א גרעסערע... אין ס'קאן זיין אויפן חשבון פון כפר חב"ד.

וועגן די אנדערע ענינים וועל איך נעמען דאס א קוק טאן, דורך ליינען נאך אמאל... אין ארץ ישראל...

איר פארט ערשט מארגן אן?

הרא"ו: יע.

כ"ק אדמו"ר: וויפל א זייגער?

הרא"ו: זיבן דרייסיק.

כ"ק אדמו"ר: ווען גייט מען אוועק פון דאנעט?

הרא"ו: מסתמא...

כ"ק אדמו"ר: דער אווירון גייט אוועק זיבן דרייסיק?

...בכל אופן ביז דעמאלט איך וועט מסתמא האבן צייט און איך וועל א קוק טאן, און זאך וואס וועט זיין ראוי איך וועט דאס געבן...

התוועדויות באה"ק

נסיעתו של הרב וולף באותה שנה לחצרות קדשנו הייתה גם לרגל שמחת הנישואין של בנו הרה"ח הרב מנחם מנדל שי' וולף עם זוגתו מרת פייגל, בתו של ה"בעל קורא" בחצרות קדשנו הרה"ח וכו' הרב מרדכי שוסטערמאן ז"ל, בט"ו כסלו תש"ל.

לרגל שמחת הנישואין נסע באותה שנה הרב וולף יחד עם תבדל"ח זוגתו מרת פסיא לחצרות קדשנו. תיכף עם הגיעם, לאחר תפילת המנחה, נקראו ליחידות' אל הקודש פנימה, וכן זכו ליחידות נוספת, המתומללת כאן, יום לפני חזרתם לאה"ק.

בהמשך היחידות הרבי מורה לרב וולף להתוועד בריכוזי אנ"ש בחזרתו לאה"ק.

כ"ק אדמו"ר: ...איז בהנוגע צו דעם נקודה.

א צווייטע זאך איז דאס וועט איר מסתמא איבערגעבען נקודות פון די מאמר און שיחות וכו', איך האט געבעטן דעם הרב הכט, אז ער זאל באזוכן אלץ "פנים חדשות" א התוועדות, סיי אין צמח צדק שול, סיי אין נחלת הר חב"ד, דערפאר... ס'קומט א "פנים חדשות", אבער אף על פי כן איז דאס קיין סתירה ניט... מיט אזוי פיל גירעדט אז סיי איירע רעדן, סיי זיין רעדן, ממילא... צוויי בזונדער... אנפירען פון צמח צדק שול.

ממילא קאן מאכן דאס א - ווי מ'וועט דאס אנרופן - א התוועדות א פארבריינגען, אבער ס'געווען גוט ווען מ'טוט ... א סדר ווען ער קומט צו דארטן, ער פארט פון דאנענט ארויס נאך חנוכה, ממילא גירעדט מיט עם (וועגן?) א התוועדות וואס קאן פארבונדען בקשר מיט חנוכה סאיז אויכט גיווען א גלייכע זאך, סיי אין נחלת הר חב"ד, און סיי אין צמח צדק.

גוט - איז דאס א זיכערע זאך, אבער דאס וואס ניט שייכות צו רעדען, דאס דארף ניט באווארענען,

אין וואס א נקודה צו זאגן, איז דאס איר וועט אויסקלייבען וואס איר רעכנט אז איז צוגיפאסט און זיין דברים היוצאים מן הלב און פועל זיין פעולתם...

...כדי לחלק פאר די אלע מתוועדים.

מ'האט גירעדט פאריקע מאל - איז מסתמא בא דיר... איר ניט צו רעדן... אויך גיווען א גלייכע זאך... התחלות... איז גיווען דעם צווייטן מאל, דריטן מאל, מסתמא דאס גיין לייכטער.

א עיקר, זאל זיין א גיזונטע יאר, הצלחה'דיקע יאר, און הערן פון אייך א בשורות טובות, און זעהן זיך פריילכערהייט און א פריילכע גילעגנהייט.

כ"ק אדמו"ר (ככל הנראה להגב' פסיא תחי' וולף): איך האב אייך ניט געזעהן פון דער חתונה... נאך אמאל... בשעה טובה ומוצלחת, און האבן א סאך חסידישע נחת.

עם הגעתו לארץ, בדיווח מב' טבת, כותב הרב וולף על יישום ההוראה (שם עמוד

:541)

כ"ק אדמו"ר שליט"א

הגעתי בשעתו"מ אתמול בערב במטוס סוויסאייר. המטוס הגיע לאנגליה ביום ג' בבוקר, אולם מפאת מזג האוויר לא יכל לנחות בלונדון, בערב הגעתי למאנצ'עסטער ושם התקשרנו עם אברכי אנ"ש שי' ואורגן התוועדות שנמשכה כמה שעות ושהו למעלה ממנין אנשים, למחרת המשכנו לאה"ק.

הערב נתוועד אי"ה בנחלת הר חב"ד ואח"כ הערב נתוועד בכפר חב"ד.

ובדיווח נוסף, ממוצש"ק ד' טבת תש"ל, כותב הרב וולף בפרטיות:

כ"ק אדמו"ר שליט"א

ביום ה' בערב התוועדנו בנחלת הר חב"ד בבית הכנסת ומסרנו כמה קטעים משיחות כ"ק אדמו"ר שליט"א. אח"כ בערב התקיימה התוועדות בכפר חב"ד, הר"ש שי' חפר ואני מסרנו משיחות כ"ק אדמו"ר שליט"א וכן עוררנו ע"ד נסיעה לכ"ק אדמו"ר שליט"א לקראת י' שבט. כמו"כ שהינו בשבת בירושלים והתוועדנו בביהכ"נ צ"צ.

הוראות לשז"ר

חלק נוסף ביחידות עוסק במפגש עתידי עם מי שיהיה באותם ימים כנשיא מדינת ישראל, מר שניאור זלמן שז"ר, ובאיחולים עבורו מהרבי, בקשר עם יום הולדתו בר"ח כסלו.

כ"ק אדמו"ר: ...באזוכן שז"ר? ... די וואס זיינען דא גיווען... אן אלטע זאך שוין, אבער עיקר וואלט אפשר גיווען אז צוזאמען רעדן צווישען דיר - די וואס זיינע דא גיווען דיר און (חפר?) - און אויב ס'איז בלאו הכי וועט דאס אויס קומען, אף פריער, אף שפעטער, מהאט גיקאנט... דאס טאן איידער ... בא עם... קומט (מזמן לזמן?)... ארץ ישראל, און בעטן, אז נוסף אף די בריוו וכו', אייך האט גיבעטן אז באופן רישמי... נאך אמאל די ברכות ליום הולדתו... נקודות פון די פארבריינגענס, "עשרים

שנה", דערנאך צוזאמען רעדן מיט חפר, בזמן המתאים סי פאר עם סי פאר אייך...
ניט זאל זיין קיין... שלום...

פארט גיזונטערהייט.

על תוצאות הפגישה המדוברת ב'יחידות' עם שז"ר, אנו למדים מדיווח של הרב
וולף לרבי מכ"ג שבט תש"ל ('ימי תמימים' כרך ח עמוד 552):

כ"ק אדמו"ר שליט"א

בהקשר לשיחה הטלפונית, הריני להודיע בפירוט יותר פרטים שביררתי
לאחר ביקור אנ"ש שי' אצל מר ש"ז שי' שז"ר.

שאלתי את הר"ש מיידנצ'יק בקשר להשתתפותו של ר' עדין שטיינזלץ
בביקור אצל מר שז"ר, והוא אמר כי לא הודיע לו על הביקור משום שחשב
שיש לר' עדין שליחות מיוחדת. גם מר שז"ר התעניין מדוע לא בא ר' עדין
יחד עם כולם.

בביקור השתתפו הרש"ח קסלמן, ר' ברל קסלמן, ר"ש מיידנצ'יק, ר"ש
חפר, ר"י ירוסלבסקי, ר"ז וילמובסקי, ר"ח גליצנשטיין, ר"י נפירסטוק. הם
לא הביאו אתם משקה, אולם מר שז"ר כיבדם במשקה והתועדו במשך
שעה וחצי.

ר"י ירוסלבסקי מסר לו את השיק שכ"ק אדמו"ר שליט"א מסר עבור
נחלת הר חב"ד. ר"י ירוסלבסקי מסר לו כי כ"ק אד"ש ביקש למסור על
ידו השיק כי כשם שכפר חב"ד נוסדה דרכו כן גם מבקשים שלא יהי' לו
פאראיבל ונחלת הר חב"ד יהי' גם דרכו. הוא ענה כי אדרבה הוא רואה בזה
זכות גדולה בשבילו שכ"ק אד"ש שולח על ידו השיק. הוא אמר כי קרית
מלאכי רוצה לתת לו אזרחות כבוד, עתה שיש בידו השליחות מכ"ק אד"ש
יראה אמנם לבקר שם ולקבל את האזרחות כבוד, אם אמנם נרגעו כבר שם
הרוחות לאחר הבחירות שהיו שם.

הר"ד קסלמן חזר משיחות כ"ק אד"ש, וכן ר"י ירוסלבסקי ור"ש חפר.
ר"ש מיידנצ'יק אמר כי במאמר ט' שבט הזכיר כ"ק אד"ש מכל הנשיאים,
ואח"כ אמר כי הנשיא נותן נתינת כח ובזה היתה הכוונה על כ"ק אד"ש,
מר שז"ר קיבל דבר זה.

מסרו לו על השיחה בקשר לשטחים המשוחררים, הוא שמע זאת בטוב
אולם לא הגיב. כמו"כ התעניין בענין העשרים ומסרו לו על שיחת כ"ק
אדמו"ר שליט"א בן עשרים למכור בנכסי אביו.

שרו הניגון הושיעה את עמך, הוא אמר כי ניגון זה שמע לראשונה
בהתועדות פורים בשנת תשכ"ג כשביקר אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א, בשעה

שהבין מכ"ק אדמו"ר שליט"א שהוא יהי' נשיא המדינה. הוא אמר כי וברך את נחלתך הכוונה לנחלת הר חב"ד, ופשוט שהושיעה את עמך פירושו שכפר חב"ד צריכה לעזור להתפתחות נחלת הר חב"ד.

שרו הניגון פרזות תשב ירושלים, אמר ששומע הניגון עתה לראשונה.

בכללות, הי' בהתרגשות גדולה ומאד הי' שבע רצון מביקור זה.

...

בהמשך לדברים אלו, יובאו כאן מספר עובדות אותם סיפרה בשעתו תבדל"ח הגב' פסיא וולף תחי', מתוך היחידויות' לה זכתה עם בעלה ע"ה.

ככלל, סיפרה הגב' וולף, היא מעולם לא דיברה עם הרבי במהלך היחידויות, רק ישבה בביטול והאזינה לדין ודברים בין הרבי ובעלה. בדרך כלל הייתה אווירה נעימה ולבבית בשיחות אלו.

דברים היוצאים מן הלב

נסיעתה הראשונה אל כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו הייתה בשנת תשכ"ח לערך.

בהיותם ביחידות, הרבי אמר לה אשר כשתחזור לארץ הקודש תמסור דרישת שלום מאשר ראתה ושמעה בחצרות קדשנו.

הגב' וולף אמרה לרבי אשר היא לא אשת דברים ולא הורגלה בכגון דא.

הרבי השיב לה, שכאשר היא תדבר בדיבורים היוצאים מן הלב, אזי ייכנסו דבריה ללבבות השומעים.

ואכן, בעקבות דברים אלו דיברה הגב' וולף בכינוסים של נשי חב"ד בלוד ובכפר חב"ד ומסרה הדרישת שלום.

'לשון הרע' הדדי

באחד השנים כשהיו בחצרות קדשנו, לפני שנכנסו ליחידות כתבה הגב' וולף לרבי במכתב פרטי משלה על מצבו הבריאותי של בעלה הרב וולף, וביקשה ברכה עבורו.

בסוף היחידות, לאחר שנידונו העניינים של העסקנות הציבורית והישיבה וכו', פנה הרבי אל שניהם בחיוך רחב, כאשר הוא פורש לרווחה לצדדים את ידיו הק', ואומר להם: עכשיו אתם תגידו לשון הרע אחד על השני, אתה תדבר עליה ואת תדברי עליו...

(כלומר, אם יש דברים שאתם רוצים לבקש ברכה אחד עבור השני, הנה כעת ההזדמנות לכך...)

פעולות מתוך ברכה

במשך כעשרים וחמש שנה ברציפות נסעו הרב אפרים ותבדל"ח גב' פסיה מידי יום שישי בצהריים ל'מבצעים' בבית הרפואה "שמואל הרופא" הסמוך ללוד.

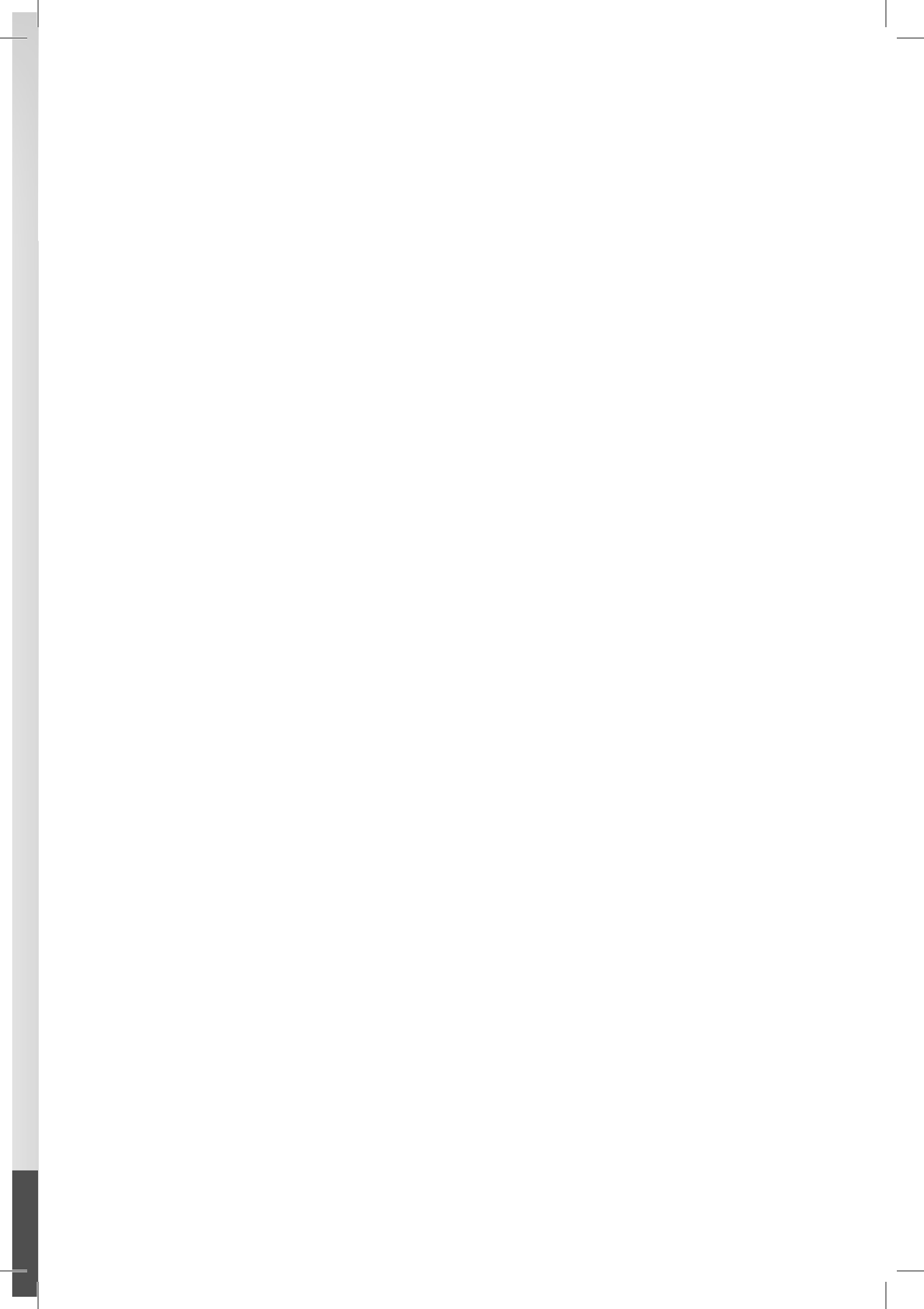
הרב וולף עסק במבצע תפילין עם המאושפזים והמבקרים במקום, והגב' וולף עסקה במקביל במבצע נש"ק.

כיוון אשר המאושפזים ב"שמואל הרופא" הם אנשים סיעודיים, שאינם יכולים להדליק נש"ק בעצמם, ובאם הגב' וולף הייתה רק משאירה עבורם את ערכת הנרות הם לא היו מדליקים כלל,

הייתה הגב' וולף מדליקה עמם את נרות השבת, וזאת גם אם השעה הייתה מוקדמת לפני שבת קודש, כשעה וכשעתיים לפני כניסת השבת.

במשך הזמן יצאו עוררין כלפי הגב' וולף על נוהגה, ואמרו שאין זה ראוי ומתאים, וכי עלול לצאת מכך קלקולים. הדיבורים הללו גרמו לה עגמת נפש רבה, ובהזדמנות היא כתבה על כך בפרטיות לרבי, אך לא זכתה למענה.

כאשר היו לאחר מכן ביחידות, תיכף כשנכנסו פנה הרבי ואמר לה, "אייר ארבעט זאל זיין מיט א ברכה..." [=שפעולותיך יהיו מתוך ברכה] ובזה נחה דעתה.

הרבי ושז"ר

ישיבת הממשלה לאחר יחידות מר שז"ר

במוצאי שבת קודש י"ג מנחם אב תשכ"ו, התקבל מר שניאור זלמן שז"ר, אז נשיא מדינת ישראל, ל'יחידות' אצל הרבי.

ביקורו זה אצל הרבי, לראשונה בתפקידו כנשיא מדינת ישראל, התקיים לאחר מסע לחצים ממושך על מר שז"ר להימנע מלבוא אל הרבי, בטענה כי אין זה לכבודה של מדינת ישראל שנשיא המדינה יבוא אל הרבי, וכי רצוי שהרבי יבוא לבקר את שז"ר במעונו.

מר שז"ר עמד כנגד הלחצים, ובמוצאי שבת הגיע מלווה בפמלייה גדולה אל "בית חיינו" והתקבל ל'יחידות' ממושכת.

גם לאחר הביקור בחצרות קדשנו, המשיכו הדי הביקורת על שז"ר, ובארץ הקודש התפרסמו מאמרי ביקורת כלפי שז"ר על צעדו זה.

ימים אחדים לאחר חזרתו של שז"ר לארץ הקודש, התקיימה בכ"ג באב תשכ"ו ישיבת ממשלה מיוחדת בבית הנשיא, בהשתתפות מר שז"ר וראש הממשלה לוי אשכול, בה דיווח שז"ר על ביקורו בארצות הברית.

בישיבת הממשלה המיוחדת נכחו מר שז"ר עצמו, כיו"ר האסיפה, ראש הממשלה לוי אשכול, והשרים זלמן ארן, יגאל אלון, ישראל ברזילי, חיים גבתי, ישראל גלילי, משה כרמל, חיים יוסף צדוק, משה קול, בכור שלום שטרית, יעקב שמשון שפירא, אליהו ששון, וכן מזכירת הממשלה הגב' יעל עוזאי ומנהל לשכת הנשיא גדעון שומרון.

נעדרו מהישיבה השרים אבא אבן, יוסף בורג, מרדכי בנטוב, זרח ורהפטיג, פנחס ספיר וחיים משה שפירא.

לפנינו, בפרסום ראשון, סטנוגרמה המוגדרת "סודי" מתוך ישיבת הממשלה המיוחדת, ובה התייחסות משתתפי הישיבה לביקורו של שז"ר אצל הרבי.

מסמך זה מתפרסם באדיבות פרוייקט "מפגשים עם הרבי" של חברת JEM, ותודתנו נתונה להם על מסירת המסמך לפרסום.

הנשיא שז"ר: אני מבקש להעיר בעניין קונטרוברסלי אחד, וזו הליכתי לרבי. אני יודע שהרבה מכם חשבו שאני לא צריך לעשות זאת. לא הבינתי מדוע, אבל מישוה המציא פורמולה שכבודו של הנשיא יותר גבוה והשאלה מי אל מי צריך ללכת. זוהי שטות. הלכתי לכל כך הרבה מקומות, למטרופוליטן אופרה ולמקומות אחרים. כאשר שמעתי שיש אנשים החושבים כך, חשבתי שאסע רק לווינגטון ואוותר על ניו יורק. ברגע של חולשה חשבתי כך. ידעתי שהרבי לא יכול לבוא אלי, הוא לא יוצא מפתח

בבית הנשיא 9.8.86 ס ו ד י

30.

כיוון שרצייתי לתת לעצמך זה יותר הוקף לקחתי אתי את השבדיר הרמן ואת הקונסול הכללי ארנון. הם שמעו את כל השיחה שדיברתי עם הרבי על ארץ-ישראל. דיברתי איתו דברים לא פחות קשים מאשר עם ג'ונסון, ולא כימיתי דבר. אפרתי כל אשר בלבי, עד אשר אסר: גולי כישאר ביהמדרשה. דיברתי עברית וכולם השתתפו בשיחה הזאת. הייתה מאוד מאושר שהלכתי. הוא עשה את בואי הדברים את הצוואה של אביו, שיונה לעצמך הזה, עד כמה שהוא היהודים שמעו את הדברים כצטא.

בכל גדר עצמך זה, כולם התייחסו בכבוד החל שעלי ללכת והלכתי. כמו ששאלתי מ שזכאי כתב מה שהוא כתב, ודווקא מ כתב לי מסה, הבינתי שהוא בוחן

בבית הנשיא 9.8.86 ס ו ד י

31.

הנשיא טר ש.ז. שז"ר:
רה"ם ל. אשכול:

אני מסופק אם יהיה רוב גדל. אתה מוסר ששיר עם ארבעה אלפים חסידים. זה דבר גדול, וביקור הזה בברוקלין זה דבר גיול. אני מבין שהרבי לא יוצא מפתח ביהו. סדינת-ישראל לא בכל יום נולדת, נשיא סדינת-ישראל לא בכל שבוע טביע לביו-יורק. צריך היה לבוא אליך לביקור של רבע-שעה, ואחר-כך היית הולך איתו לארבעה אלפים החסידים.

הנשיא טר ש.ז. שז"ר:
השר י. כרוזילי:

הוא לא הולך ולא יוצא מפתח ביהו. הוא כתב לי. הוא שלה לי זקן בן 94, אחד החסידים, שהיה מייסד ביהמדרש בברוקלין, והוא שלה אותו ואמר שאקבל אותו כאילו הוא היה בא. לעי נדרו אינו יוצא מהבית, ושקבל את השליח, מה יכולתי לעשות. יש בני-ארם שאתה מקבל אותם כמו שהם.

האם הוא מהכונן לבקר בארץ? לא שאלתי אותו. אחר-כך היו לי הרבה ביקורים גדולים, היו כל גדולי-הארץ טבל החוגים, מהאודורוכטים ועד הרפורמים המתקדמים אפילו קרוינאל טלטן בא אליך ונטש בפלתי כהנסא. לא תיארתי לי שקרוינאל טלטן יבוא. אמרו לי יודעי-דבר שאם הקרוינאל בע"ילה בא, ואם קרוינאל טלטן בא, שיש רמז טבנות. הוא בא בידידות ובאניכות גדולה, הוא בעצמו כבר בן 79. אחר-כך היו הצלי אידישיסטיים, נציגי הפן-קלוב העברי, הובכי צפת-עני, נציגי יטיבה-יוניברסיטי. שהאדם קיבלתי קריאה שלטובותי שטולובייצ'יק רוצה לבוא מבוסטון במיוחד אלי.

סקינגרדט

פגישת הרבי המנוחלה עם נשיא הכד כ"ג באב תשכ"ו - 66 (בבית-הנשיא)

נכתו : ט.ז. שז"ר - נשיא המדינה - יו"ר,

ל. אשכול,
ז. מרון,
י. מלון,
י. כרוזילי,
ח. גבתי,
י. גלילי,
ס. כרמל,
ח.י. אדוק,
ס. קול,
ב.ש. שטרית,
י.ש. שטרית,
א. שרון.

נעדרו השרים :
א. אבן (בחול"ל),
י. בורג (בחול"ל),
מ. כנסוב (בחול"ל),
ז. ורהפטיג (בחול"ל),
ס. טפיר,
ח.ט. שטרית (בחול"ל).

י. עוזאי - מזכירת המסעלה
ג. שומרון - מנהל לשכת הנשיא

ביתו, זו עובדה. יכולתי להגיד: אלך אליו או לא. ידעתי שאם אהיה בניו יורק אני אלך אליו, ולכן חפצתי יותר טוב לא ללכת לבניו יורק.

אחרי כן באו אלי בערב, במוצאי שבת נחמו חמישה רבנים¹ והודיעו לי שארבעת אלפים יהודים עומדים בסביבת בית הרבי ומחכים. הרבי לפני כן הכריז על איזה "פארברענגעניש", והוא ביטל זאת לכבוד נשיא מדינת ישראל. ארבעת אלפים יהודים אלה עמדו וציפו. ידעתי שאני לא יכול לדרוש שיביאו את ארבעת אלפים היהודים האלה אלי, ואני לא יכול לאכזב אותם. עובדה היא שניו יורק היא לא עיר יהודית, ברוקלין היא העיר היהודית. אינני יכול להיות בניו יורק ולא להיות בברוקלין, ואז החלטתי שאלך.

כיוון שרציתי לתת לעניין זה יותר תוקף לקחתי איתי את השגריר הרמן ואת הקונסול הכללי ארנון. הם שמעו את כל השיחה שדיברתי עם הרבי על ארץ ישראל. דיברתי איתו דברים לא פחות קשים מאשר עם ג'ונסון² ולא כיסיתי דבר. אמרתי כל אשר בליבי, עד אשר אמר: אולי נישאר ביחידות. דיברתי עברית וכולם השתתפו בשיחה הזאת. הייתי מאוד מאושר שהלכתי. הוא עשה את זה בכבוד לפי דרכו. הוא לכבוד בואי הדפיס את הצוואה של אביו³, ובאותו יום הקריא פרק מיוחד, והוא שיווה לעניין הזה, עד כמה שהוא יכול בלשון שלו, כל הוד מלכותי. היהודים שמעו את הדברים בצמא.

בכל העתונות לא קראתי אף שמץ של דבר נגד עניין זה. כולם התייחסו בכבוד ובדרך ארץ. החלטתי בליבי לשאול את לבי, ולבי אמר לי שעליי ללכת - והלכתי. כמו ששאלתי את לבי על ג'ונסון.

היה לי מר מאוד שזכאי⁴ כתב מה שהוא כתב, ודווקא מזכאי לא חפצתי לקבל חץ כזה. הוא כתב לי מכתב⁵, הבינתי שהוא נותן לי עצה. אחרי שהוא כתב זאת ביום שישי - ואני הייתי אצל הרבי במוצאי שבת - והוא ידע שהדבר לא יגיע אליי, כאב לי הדבר מאוד, אבל לא שיניתי. אני מוחל לו מקרב לב. הוא חשב שככה טוב, וחשבתי שמא יש חברי ממשלה שחשבו כך.

(1) וביניהם: הרב שמואל לויטין, הרב יצחק גולדין, הרב משה לייב ראדשטיין, ויבדל"ח הרב חיים יהודה קרינסקי.

(2) לינדון ג'ונסון, נשיא ארצות הברית.

(3) כוונתו לעותק ראשון מקונטרס ובו מאמר שיצא באותם ימים, דיבור המתחיל "נחמו נחמו עמי" שאמר אדמו"ר המהר"ש מאה שנה לפני כן. בקונטרס נדפסו גם רישומי דברים מתוך מאמר הרבי הרש"ב "נחמו נחמו עמי" משנת עת"ר.

(4) עיתונאי, ידידו של שז"ר, שתקפו במאמר חריף בגין הביקור אצל הרבי.

(5) באמצעות העיתון.

רה"מ לוי אשכול: היה עוד מישהו שכתב על כך ב"דבר", שלמה גנוסר. אם אתה מדבר על דבר זה, אם תעשה משאל בעניין זה בארץ אני מסופק אם יהיה רוב בעד. אבל מותר לנשיא המדינה לעשות את אשר עם לבו.

הנשיא שז"ר: אני מסופק אם יהיה רוב נגד.

רה"מ לוי אשכול: אתה אומר שהיו שם ארבעת אלפים חסידים, זה דבר גדול, וביקור כזה בברוקלין זה דבר גדול. אני מבין שהרבי לא יוצא מפתח ביתו. מדינת ישראל לא בכל יום נולדת, נשיא מדינת ישראל לא בכל שבוע מגיע לניו יורק. צריך היה לבוא אליך לביקור של רבע שעה, ואחר כך היית הולך אתו לארבעת אלפים החסידים.

הנשיא שז"ר: הוא לא הולך ולא יוצא מפתח ביתו. הוא כתב לי. הוא שלח לי זקן בן 94, אחד החסידים, שהיה מייסד בית ספר בגרוזיה, והוא שלח אותו ואמר שאקבל אותו כאילו הוא בא. לפי נדרו אינו יוצא מהבית, ושקבל את השליח, מה יכולתי לעשות. יש בני אדם שאתה מקבל אותם כמו שהם.

השר ישראל ברזילי: האם הוא מתכוון לבקר בארץ?

הנשיא שז"ר: לא שאלתי אותו.

...

נחמה נכספת ביחידות

לפנינו רשימה פרטית שרשם נשיא המדינה מר שז"ר בחודש אדר תשל"א, בעת ביקורו בארצות הברית.

ביום שני י"א אדר נפגש שז"ר עם נשיא ארצות הברית ניקסון, ובליל חג הפורים הגיע שז"ר ל-770, השתתף בקריאת המגילה, ולאחר מכן נכנס ליחידות אצל הרבי. ברשימה הבאה מגלה שז"ר משמעות היסטורית מיוחדת בביקורו אצל הרבי. מסמך זה מתפרסם באדיבות פרוייקט "מפגשים עם הרבי" של חברת JEM, ותודתנו נתונה להם על מסירת המסמך לפרסום.

מעשה בפמוטים ובחצוצורות

כשהתקרבו לארמון, ולכל אורך הדרך לבית הלבן, התייצבו הרוכבים על הסוסים האבירים והמקושטים, ונשמעו תרועות החצוצורות הנוצצות ותקעו בשופרות.

כשקרבנו, רבין שהיה אתי, חשש פן לא עמדתי על מלוא המשמעות הפוליטית של המחווה מאת ניכסון והרבה להסביר לי, כי לפי הפרוטוקול, כל הכבוד הרם הזה שניכסון מגלה לי אינו מחוייב כלל להיות, כי הלא הביקור איננו ממשלתי ועוד עושה לפני משורת הדין. ולא חדל להתפלא על כך ולהדגיש לפני כי גם הוא מופתע ולא פלל לכך.

ואני ראיתי את כל זה - ואיזו עגמה לא מוסכרת ירדה על נפשי. מעין: הלוואי ניט אפקומען דערמיט!

ומיד נזכרתי בחיוניות רבה בסיפור שהייתי עד לו בילדותי:

מעשה שהיה בשנת 1904. היה משבר קשה בעסקיו של אבא. עלו המחירים בעצם ימי הספלאוו¹, ואבא באין כל מוצא נסע לדודו בפטרבורג לחפש מוצא. אמא נשארה בבית מודאגת מאוד למצב הכלכלי של הבית, וכדרכה הייתה מרבה להתפלל ולשפוך שיח לפני אביה שבשמים.

והנה תוך כדי דכדוך נפשה, נפתחה הדלת ונכנסה משלחת מאת ה[?]² קומיטט (ועד הנשים, מעין לשכה סוציאלית של הקהילה, שאמא הייתה בין ראשי עסקניותיה), ובישרה כי הייתה הגרלה שנתית ואמא זכתה בשני פמוטים של כסף. אני עודני זוכר

(1) מושג במסחר היערות בעבר. בימי החורף היו כורתים את העצים ביערות, מכינים את הסחורה, ומובילים אותם אל הנהר. בראשית הקיץ החל ה"ספלאוו", היינו הפלגת הדוכרות עם העצים על פני הנהר עד למקום בו היה נעשה בהם המסחר.

את הפמוטים הנוצצים והארוכים שהם הוצאו מתוך הנייר. אמא הודתה להם, וכאשר הלכו ראיתי שאמא נכנסה לחדרה והתחילה לבכות.

והסבירה לי אחר כך, כלום בפמוטי כסף רוצה הקב"ה לפייסני? אני הלא לא על כך התפללתי, כי אם על הישועה...

באותה שעה, נראו לי החצוצרות הנוצצות כפמוטים ההם ממש...

זוכרני כי ניגשתי על בהונות רגלי לאמא ואמרתי לה: מי אמר לך כי הפמוטים באו במקום הישועה? להיפך, הזכייה בגורל רק באה לרמוז לך כי השעה היא שעת רצון והישועה עתידה לבוא.

נשקה לי אמא ואמרה לי, טוב זלמנקע, כי נחמתני!

ואני סביבי חיפשתי את הבן המנחם... גם הכרתי את העגמה ההיא, מאז.

(וכמדומני, כי רק כשהגעתי לשמיעת המגילה בחצרו של האדמו"ר, נרמזה לי הנחמה הנכספת).

תכנית לימודים

ב"סקירה קצרה" על פעולות ה"מרכז לעניני חנוך", שנדפסה בקובץ "היום יום" בשנת תש"ג, מובא אחת ממטרות ה'מרכז' - "סידור תכנית למודים למוסדות חינוך".

באגרת מכ"ז שבט תש"ג כותב אדמו"ר הרי"צ אל הרה"ח ר' שניאור זלמן גורארי (אגרת א'תתקנ): "שלחתי להנהלה (א) תכנית לימודים במוסדות חדרי תורה ובישיבת אחי תמימים מסודר ללימוד של שמונה שנים, ובטח ימצאו בו תועלת".

תוכנית למודים זו נדפסה לפועל כחוברת בפני עצמה רק בשנת תש"ד, כפי שעולה מאגרת שכתב רבינו בח"י מרחשון תש"ד (אגרות קודש חלק א, אגרת קיג): "הלוח האנגלי גמרתיו שבוע העבר ונמסר לדפוס. תכנית הלמודים תקותי שיצא לאור ימים אלו ואזי אשלח לו כבקשתו".

התכנית מיועדת למוסדות חינוך לנערים ולנערות, משנת הלימודים הראשונה ועד שנת הלימודים השמינית.

לפנינו בפרסום ראשון תכנית הלימודים המלאה שנערכה על ידי "המרכז לעניני חנוך" בהנהלת כ"ק אדמו"ר.

ב"ה -

ת כ נ י ת ל י מ ו ד י מ

א. ל ס ו ס ד ו ת ח נ ו ך ל נ ע ר י מ

ב. ל ס ו ס ד ו ת ח נ ו ך ל נ ע ר ו ת

מסנת הלמודים הראשונה עד שנת הלמודים השמינית

נערכה ע"י

ה"מ ר כ ז ל ע נ י נ י ח נ ו ך "

777 איסטערן פארקוויי ברוקלין, נ.י.

שנת חמשת אלפים שבע מאות וארבע לבריאה.

תכנית למודים

ח ת כ נ

עמוד

(א) תכנית למודים למוסדות חנוך לנערים

3.....	1
7 4 עד 7.....	2
8.....	3
8.....	4
9.....	5
9.....	6
9.....	7
9.....	8

(ב) תכנית למודים לבתי ספר לנערות

10... 10.....	1
11.....	2
15 עד 12.....	3
16 # 15.....	4
16.....	5
16.....	6
17.....	7
17.....	8
18.....	9
18.....	10
18.....	11
18.....	12

תכנית לימודים למוסדות חנוך

ל נ ע ר י מ

שעות הלימוד בשבוע (1)

שנת הלימודים	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	יא	יב	יג	יד	טו	טז	טז-18	18-6
1- חפלה (2)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2- באור חפלה	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
3- דינים ושיחות (מוסריות)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
4- לשון הקדש (קריאה)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
5- אידיש	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
6- חומש	3	2	3	7	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
7- נ"ך	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
8- גמרא	10	9	8	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
9- דברי ימי ישראל	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
10- קריאה בטעמים	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
11- זמירות וניגונים	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20

הערות : (1) שעה הלימוד -45 רגעים.

(2) החל משנת-הלימודים הרביעית קובעים לחפלה זמן מיוחד לפני הלימודים או אחר הלימודים, בהתאם לחפלה המתאימה לזמן הלימוד (אם הלימודים בבקר מתפללים לפני הלימודים חפלה שחרית, ואם אחר-הצהריים -מתפללים לפני הלימודים או אחר-הערב).

תכנית למודים לנערים

תפלה דינים ושיחות

שנה א. סדר התפלה: זמן א. מודה אני, על נטילת ידים, תורה צוה ברכת ציצית, שמע ישראל, ברוך שם, ואתכת וכו' עד ובטעריך.

זמן ב. מודה אני, על נטילת ידים אשר יצר אלקי נשמה, כל ברכות השחר וברכות התורה, ברכת ציצית.

באור התפלה: מודה אני, תורה צוה שמע ישראל עד גמר פרשה ראשונה, מה נשתנה.

בעל פה: ברכת המוציא, ברכת שהכל בורא מיני מזונות, בורא פרי העץ, בורא פרי האדמה, בורא פרי הגפן, ברכת אשר יצר.

דינים ושיחות: איך ליטול הידים שחרית ואיך לאכילת פת כבוד אב ואם (לשמע בקולת, לא להכנס לחוף דבריהם, לא לשבת במקומם, לקום בפניהם), שלא ללכת בגילוי הראש.

שיחות ע"ד שבת וע"ד החגים, ע"ד שאילת שלום ואמירת חודה".
ספורים מחיי האבות (ע"פ תומס בראשית ואגדות תז"ל).

שנה ב. סדר התפלה במחלקה: ברכות השחר לעולם יהא אדם ירא שמים וכו', שמע ישראל (כל ה' פרשיות) אתה הוא עד שלא נברא העולם וכו' אתה הוא בטמים ובאדץ. אחר כך קוראים התלמידים, זה אחר זה, אח שאר התפלה עפ"י הסדר כמה שמספיקים, ולמחרת קוראים ההמשך, עד שעוברים על כל התפלות של ימי החול, השבת ר"ח, יו"ט והסדר כולו.

באור התפלה: ברכות השחר, פרשה שני' של ק"ש.

בעל פה: ברכת בורא נפשות, קדוש ליל שבת, ברכת המבדיל.

דינים ושיחות: קידוש והבדלה, קצת ממלאכות האסורות בשבת (הדלקה, כבוי, כתיבה, מחיקה, מקח וממכר, נסיעה קשירה, והחרת קטר, רחיצה בבורית), קצת מהלכות מוקצה (כגון כסף, מכשירי כתיבה, אבנים וכלי אומנות), הלכות דרך ארץ בעת האכילה, לפני כל חו' קצת מהלכות החג. תזרה על כל מה שעברו במחלקה הראשונה.

תכנית לימודים לנערים

שנה ג. סדר התפלה במחלקה: חפלה שלמש. שחרית, מנחה או ערבית, בהתאם לזמן הלמוד אם הוא בבקר או אחר הצהרים.

באור התפלה: פרשת ציצית, ג' ברכות ראשונות מתפלה שמו"ע, ברכת המפיל, ידיעת סדר התפלות כחול ובשבת.

בעל פה: כל ברכות הנהנין, ברכה שחיינו, ברכה על המה"י.

דינים ושיחות: ההכנות לשבת (לעזר לאם בעבודה במטבח וכו', לבדוק הכיסים, להתרחץ לכבוד השבת, ללבש בגדי שבת). לחם משנה, שלש מעויות, מלוה מלכה. קצת ממלאכות האסורות בשבת (שמיכת משקים במקום שהאדמה מצמיחה, סחיטה כחיבה על החול ועל המים שנשפכו על השלחן וכדומה).

קצת מהלכות מוקצה: מיני סחורה, מקל וכדומה. הלכות מפני שיבה תקום והדרת פני זקן.

שיחות: עייד עצלות ושקידה, אמח ושקר, אהבת הבריות, שלא לטנות את השם היתודי. חזרה על הקודם.

שנה ד. סדר התפלה במחלקה: התחל משנת הלמודים הרביעית מחפלים התלמידים מהוע לזמן הלמודים, כאמור בהערה לחלוקה הטעורים.

באור התפלה: ברוך שאמר, חפלת שחרית (חפלה י"ח) לחול ולשבת, חפלת מוסף לשבת, עלינו לשבת, ברכת ראש חודש.

בעל פה: ברכת הנהנין.

דינים ושיחות: הלכות שבת: דין הוצאה מרשות לרשות ודין ערובי הצרות, איסור מלאכה ביום"ט והיתר אוכל נפש.

לוח החדשים וכל החגים והצומות שבהם. הלכות מאכלי עכו"ם (חלב, גבינה, גלידה (איזו קרים) קיי גומי וכדומה). הלכות שעטנז, טלא לבקום, להזהר בכבוד חכרו, שלא להחכר בקלון חכרו, שלא לצערו ושלא לבנותו בשם, קצת מהלכות לשון הרע ורכילות, נקימה ונטירה, לפני עור לא חתך מכשול, דינים מצער בעלי חיים. משנות נבחרות מפרקי אבות. חזרה על הקודם.

חכניה למודים לנערים

שנה ה. באור החפלה: פסוקי דזמרה בחפלה ימי החול, ברכה שני' מברכות ק"ש בשחרית, נשמת, הלל,

דינים ושיחות: עפ"י קצור שלחן ערוך: דיני השכמת הנקר, סימן א, דין לבישת בגדיו והלכותו (ג) הנהגות לית הכסא ודיני ברכה אשר יצר (ד) קצת דיני ברכות ודיני ברוך הוא וברוך שמו ואמן (ו). קצת ממלאכות האסורות בשבת (סימן פ' מן סעיף א' עד סעיף מ') הלכות וניכה וגזילה (קפה) הלכות נזקי מסון (קפג).

לדעת בעל פה: שמוח ספרי וזמנה ספרי וזמנה ספרי

פרקי אבות: פרק א.

שנה ו. באור החפלה: פסוקי דזמרה בשבת, מוסף בראש חודש ובשלש רגלים.

דינים ושיחות: עפ"י קצור שלחן ערוך: הלכות הפילין (סימן י') הלכות מזוזה (יא) דיני פסוקי דזמרה (יד) דיני הפסקות בברכות ק"ש ובק"ש (טז) הלכות ק"ש (יז) הלכות הפלח שמו"ע (יח). הלכות ט"ח ושאר ספרי הקדש (כח) קצת ממלאכות האסורות בשבת (סימן פ' סעיף מ"א עד גמר הסימן) הלכות צדקה (לד) הלכות נזקי הגוף (קפד) הלכות אבדה ומציאה (קפז) הלכות פקדון (קפח) הלכות שמירת הגוף ובל חשיתה (קצ).

פרקי אבות: פרק ב.

שנה ז. באור החפלה: ברכי נפשי, הפלח שחרית (הפלח י"ח) ומוסף בראש השנה ויוהכ"פ, תפלה נעילה.

דינים ושיחות: עפ"י קצור שלחן ערוך: הלכות ציצית (סימן ט) דברים האסורים משום סכנה (לג) הלכות חלה (לה) הלכות מליחה (לו) הלכות טבילה כלים (לז) הלכות פח עכו"ם בשולי עכו"ם וחלב עכו"ם (לח). כללים בברכה הראשונה מברכות הנהגות (נ) דיני בורא פרי העץ ובורא פרי האדמה ושהכל (נב). הלכות משא ומתן (סב) אסור להונות בדברים ולגנוב דעה הבריא (סג).

תכנית לימודים לנערים

הלכות שבת. הלכות רחיצה בשבת (פו) דיני מוקצה בשבת (פה), דין בסיס לדבר האסור (פט), דין עטיית חפציו בלא מלאכה ומלאכה ע"י עבדים (צ).

פרקי אבות: פרק ג' ופרק ד'.

ברוך שמי, מדר קבלת שבת, איזה פירות מסליחות ומתפללות ר"ה ויוהכ"פ.

שנה ח. באור התפלה:

עפ"י קצור שלחן ערוך:

דינים ושיחות:

הלכות תלמוד תורה (סימן כז)
הלכות מאכלות אסורות (מ)
הלכות סתם יינם והבשר בליים ממנו (מז)
כללים בגרבה אהרונה (נח) דין ברכה שהיינו (נט) שלא לעשות סחורה בדבר האסור (נד) הלכות רבייה (סה) הלכות נדרים ושבועות (סז).

חזרה על הלכות שבת.

פרקי אבות: פרק ה' ופרק ו'.

תכנית למודים לנערים

לטון הקדש

- שנה א. למוד האלף בית.
קריאת הכרות ומליט.
קריאת מספמים ומפורים קלים.
קריאה נכונה בכל מקום בסדור.
כתיבה אותיות, מליט מספמים ומפורים קלים.
- שנה ב. קריאה נכונה ספורים קצרים והרצאתם בע"פ.
כתיבה מחוץ והספר.
דקדוק: רכיטח מוטב ע"י שימוש מעטי ע"י המספר והמין.
הבחנת הזמנים עבר הוה ועתיד.
- שנה ג. ספורים והרצאות בע"פ ועפ"י טאלות גם בכחב.
כתיבה מחוץ הספר, הקראות קלוח ולמודות.
דקדוק: שם עצם, שם תאר, נטית השמות.
- שנה ד. קריאה ספורים בעלי חכנ יותר רציני וצורה יותר מרכבה
והרצאתם בע"פ ובכחב.
כתיבה מחוץ הספר, הקראות.
דקדוק: המשך הלמוד של נטית השמות המשחנים, נטית הפעלים
(גזרת השלמים בבנין הקל) ה' הידיעה, ה' השאלה, ו' החבור, ו' המהפך.
- שנה ה. קריאה ספורים ותאורים, קריאה חומר בלחי מנוקד, הקראות.
דקדוק: נטית הפעלים השלמים בכל הבנינים.
הדגש, טוע נח וטוע נע, הקראות דקדוקיות.
- שנה ו. קריאה ספורים, תאורים ושירים, הרצאות בע"פ ובכחב על
נושאים המתאימים לחלמידי המחלקה.
דקדוק: גזרת הנחיים והחסרים בכל הבנינים.
- שנה ז. הרצאות בע"פ ובכחב, הכתיבה הטקסטית (מכחבים, מודעות, דין
וחשבון טובים וכלומה).
דקדוק: לגמור את האתמולוגיא.
- שנה ח. דוגמאות ממקצועות הספרות בתקופות שונות.
כתיבה חבורים על נושאים שונים.
דקדוק: סינטקסיים: המשפט וחלקיו הראשיים והצדדיים, משפט
מחבר וערכו, כללי הנקוד, נחוח אתמולוגיא.

אידיש

קריאה וכתיבה. (שנה ד.
שנה ה.)

תכנית לימודים לנערים

תומש

- שנה ב. בראשית, נח, לך לך, וירא, חיי שרה, תולדות, ויצא, וישלח.
- שנה ג. וישב, מקץ, ויגש, ויחי, שמות, וא א, בא, בשלח, יתרו.
- שנה ד. כל תומש במדבר (בשנה זו מחילים גם ללמד מקומות נבחרים פרש"י).
- שנה ה. כל תומש דברים.
- שנה ו. משפטים, תרומה, חצוה, חשא, ויקהל, מקודי, ויקרא, צו, שמיני.
- שנה ז. לגמר תומש ויקרא.
- שנה ח. פרשת השבוע עם פרש"י.

נ"ך

- שנה ד. יהושע, שופטים, מגלה אפסר.
- שנה ה. שמואל א, שמואל ב.
- שנה ו. מלכים א, מלכים ב, רוח.
- שנה ז. ירמי'.
- שנה ח. ישעי'.

גמרא

- שנה ה. 10 דפים גמרא.
- שנה ז. 25 דפים גמרא.
- שנה ז. 35 דפים גמרא.
- שנה ח. 50 דפים גמרא.

דברי ימי ישראל

- שנה ד. דברי ימי ישראל עד תקופת החשמונאים.
- שנה ה. מחקפת החשמונאים עד חתימת התלמוד.
- שנה ו. מחתימת התלמוד עד תקופת ספרד.
- שנה ז. מחקפת ספרד עד התקופה האחרונה.
- שנה ח. התקופה האחרונה.

חכנית למודיס
לנחי ספר לנערוח

שעוח הלמודיט ללמודי קרש
בפארקיל-סקול.

שנה	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח
וגיל תחלמידות	6-8	7-9	8-10	9-11	10-12	11-13	12-14	13-15
שנים	2	2	2	2	2	2	2	2
הלמודים.								
1. באור החפלה	15	15	15	15	15	15	15	15
2. דינים ושיחות	15	15	15	15	15	15	15	15
3. לשון הקדש (קריאה, כתיבה דבור)	15	15	15	15	15	15	15	15
4. אידיש				1	1			
5. חומש				5	5	5	5	5
6. נ"ך				2	2	3	3	3
7. אגדה						2	2	2
8. דברי ימי ישראל				2	2	2	2	2
9. זמרה				1	1	1	1	1
סיח בשבוע:	15	15	15	15	15	15	15	15

תערות: א) שעה-הלמודים; 45 רגעית.
ב) חצי שעה לפני הלמודים קבוע לכרכוח השחר ולחפלה.

תכנית לימודים
לכתי ספר לנערו

שעו-הלמודים

בכתי הספר שאחר הצהרי

שנה	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח
הלמודים.								
1. כאור התפלה	2	2	2	2	2	2	2	2
2. דינים ושיחות								
3. לשון הקדש (קריאה כתיבה דבור)	10							
4. אידיש				1	1			
5. חומש				2	4	4	5	
6. נ"ך				2	2	3	3	
7. דברי ימי ישראל				1	1			
8. זמרה					1	1		
סיה בשבוע	10	10	10	10	10	10	10	10

הערות: א) שעו-הלמודים 45 רועים.

ב) 15 רועים לפני הלמודים או אור הלמודים מחפלוו החלמירו התלה מנחה או ערבית, ביסית אשר לומרו בהט בכר- מחפלוו לפני הלמודים חפלה שוריה.

חכניות למורים לנערוח

ח כ נ י ת ה ל ס ו ד י ם

באור החפלה, דינים ושיחות.

שנה א. באור החפלה: מודה אני, חורה צוה, שמע ישראל, ברוך שם, ואהבה עד גמר פרשה ראשונה של ק"ש, מה נשתנה.

בעל פה: ברכה ומוציא, ברכה שהכל, בורא מיני מזונות, בורא פרי העץ, בורא פרי האדמה, בורא פרי הגפן, ברכה אשר יצר.

דינים ושיחות: איך ליטל הידים שהרית ואיך לאכילה פת כבוד אב ואם (לשמוע בקולם, לא להכנס לחוך דבריהם, לא לשבת במקומם, לקום בפניהם) שיחות ע"ד החגים.

שנה ב. באור החפלה: פרשה שני' של ק"ש, ברכת השחר,

בעל פה: ברכה ראשונה מברכות המזון, ברכה המבדיל.

דינים ושיחות: קדוש והבדלה, קצת ממלאכות האסורות בשבת (הדלקת כבוי, כתיבה, מחיקה, סקת וממכר, נסיעה, קשירה והחרת-קשר, רתיצה בבורית) קצת מהלכות מוקצה, (כגון) כסף, מכשירי כתיבה, מכשירי תפירה.) הלכות דרך ארץ בעת האכילה.

לפני כל חג קצת מהלכות החג.

חזרה על מה שצברו במחלקה הראשונה.

שנה ג. באור החפלה: פרשת ציצית, ג' ברכות ראשונות מחפלה שמי'ע, ברכה המפיל.

בעל פה: ברכה שהחיינו, ברכת הדלקת הנרות בשבת ויו"ט, ברכה שני' מברכות המזון, בורא נפשות.

דינים ושיחות: ההכנות לשבת (לעזור לאט בעבודתה במטבח וכדו', לברק הכיסים, להתרחץ לכבוד שבת, ללבש בגדי שבת) לחם משנה שלש סעודות, מלוה-מלכה. קצת ממלאכות האסורות בשבת (שפיכה משקים במקום שהאדמה מצמיחה, סחיטת, כתיבה על החול ועל המיט אשר נשפכו על השלחן וכדו', קליעה השער)

תכנית לימודים לנערו

קצת מהלכות מוקצה: מיני סחורה, מסרון, מקל וכדו'.
 הלכות מפני שיבה תקום והדרת פני זקן.
 שיחות: עיד עצלות ושקידה, אמח ושקר, אהבת הבריות, שלא
 לשנות את השם היהודי.
 חזרה על הקודם.

שנה ד. באור התפלה: כרוך שאמר, שמונה עשרה, עלינו לשבח, ברכה
 ראש-הדש, ידיעה סדר התפלות כחול ובשבת.
 בעל פה: כל ברכות הנתנין, ברכה שלישיה ורביעיה מברכות
 המזון, על המחי'.

דינים ושיחות: הלכות שבת, (דין הוצאה מרשות לרשות ודין
 ערובי חצרות), אמור מלאכה ביום טוב והחר אוכל נפש.
 לוח החדשים וכל התגים והצומות שבהם.

הלכות מאכלי עכו"ם: (חלב, גבינה, גלילה, אייז-קרעס)
 גומי וכדו', הלכות שעטנז, שלא לכעס, להזהר בכבוד
 חברו, שלא להחכך בקלון חברו, שלא לצערנו ושלא לכנוחו
 בשם, קצת מהלכות שלשון הרע ורכילות, נקימה ונסירה, לפני
 עור לא תחן מכשול, דינים מצער בעל חיים,
 משנת נבחרות ספרקי אבות.

חזרה על הקודם.

שנה ה. באור התפלה: פסוקי דזמרה בחפלה ימי החול, חפלה שחרית
 (חפלה י"ח) ומוסף בשבת.

דינים ושיחות: עפ"י קצור שלחן ערוך:
 הלכות נטילת ידים שחרית (סימן ב'), דין לבישת בגדיו
 והלכות (ג') הנהגת בית הכסא ודיני ברכת אשר יצר (ד')
 קצת דיני ברכות ודיני ברוך הוא וברוך שמו ואמן (ו').

קצת ממלאכות האסורות בשבת (סימן פ', מן טע"ף א' עד
 טע"ף מ'), הלכות גניבה וגזילה (קפ"ב), הלכות נזקי
 ממון (קפ"ג).

שיחות עיד שויתי ד' לנגדי, לדעה בעל פה שמוח החמשים,
 ספרי נ"ך ושש סדרי המשנה.

סרקי אבות, פרק א'.

הכניה למודים לנערות

שנה ו. באור החפלה: ברכה שני' מברכות ק"ש שחריה, נשמה, הלל, שחריח (תפלה י"ח) בג' רגלים.

דינים ושיחות: עפ"י קצור שלחן ערוך.
דיני פסוקי דזמרה (לי"ד), דיני הפטקות בברכות ק"ש ובק"ש (ט"ז), הלכות ק"ש (י"ז), הלכות חפלה ש"ע (י"ח).

הלכות ספר חורה, ושאר ספרי הקדש (כ"ח).

קצת ממלאכות האסורות בשבת (סימן פ', סן סעיף מ"א עד גמר הסימן).

הלכות צרקה (לי"ד).

הלכות נזקי הגוף (קפ"ד), הלכות אבדה ומציאה (קפ"ז), הלכות פקדון (קפ"ח).

הלכות שמירת הגוף ובל תשחית (ק"צ).

פרקי אבות: פרק ב'.

שנה ז. באור החפלה: פסוקי דזמרה בשבת, מוסף בראש-חדש, שחריח (תפלה י"ח) ומוסף בראש-השנה.

דינים ושיחות: עפ"י קצור שלחן ערוך.

דברים האסורים משום סכנה (סימן ל"ג), הלכות חלה (לי"ה), הלכות מליחה (ל"ו), הלכות טבילת כלי' (ל"ז), הלכות פה עכויים, בשולי עכויים וחלב עכויים (סימן ל"ח).

כללים בברכה ראשונה מברכות הנהנין (נ'), דיני ברכת בורא פרי העץ ובורא פרי האדמה ושחל (נ"ב), הלכות משא ומתן (ס"ג), אסור להונות בדברים ולגנוב דעת הבריות (ס"ד).

הלכות שבת: הלכות רחיצה בשבת (פ"ו), דיני מוקצה בשבת (פ"ח), דין בסיס לדבר האסור (פ"ט), דין עשיית תפציו בלא מלאכה, ומלאכה ע"י עכויים (צ"ז).

פרקי אבות: פרק ג' וד'.

שנה ח. באור החפלה: כרבי נפשי, מוסף כיוה"כפ וחפלה נעילה, פיוסים אחרים.

דינים ושיחות: עפ"י קצור שלחן ערוך.

הלכות מאכלות אסורות (סימן מ'), הלכות סתם יינם והכשר הכלים ממנו (מ"ז).

תכנית לימודים לנערו

כללים בכרבה אחרונה (ני"ח), דין ברכה שהחיינו (ני"ט),
 שלא לעשיה סחורה בדבר האסור (ס"ד), הלכות רביח (ס"ה),
 הלכות נדרים ושבוועות (ס"ז),

חזרה על הלכות שבת.

פרקי אבות: פרק ה' ופרק ו'.

.....

ל ש ג נ ה ק ד ש

שנה א. ראשיה למוד הקריאה והכתיבה: צורת האותיות ומבטאן, קריאתן
 וכתיבתן, קריאה משפטים וספורים קלים.

למוד השפה עפ"י חסונות מחיי-הסביבה, עפ"י חפצים ועצמים
 שמשושים מצוי וידוע לילדים, עפ"י ציורים על הלוח ועפ"י
 משחקים וטיוולים.

שנה ב. קריאה נכונה, ספורים קצרים והרצאתם בע"פ, שירים קצרים,
 כתיבה מתוך הספר.

דקדוק: רכישה מושג על ידי שמוש מעשי ע"ד המספר והסין,
 הבחנת הזמנים עבר, הווה ועתיד.

שנה ג. ספורים והרצאות בע"פ, ועפ"י שאלות גט בכחב, כתיבה מתוך
 הספר, הקראות קלות ולמודות.

דקדוק: שם העצם, שם פאר, נסיה השמות.

שנה ד. קריאה ספורים בעלי חוכן יותר רציני וצורה יותר מרכבה
 והרצאתם בע"פ ובכחב, כתיבה מתוך הספר, הקראות.

דקדוק: המשך הלמוד של נסיה השמות המשחנים נסיה הפעלים
 (גזרת השלמים בבנין הקל) "ה" הידיעה "ה" השאלה, "ו"
 החבור, "ו" המושך.

שנה ה. קריאה ספורים, האורים ושירים, קריאה חסר בלחי מנוקד,
 הקראות מהחמר הנלמד.

דקדוק: נסיה הפעלים השלמים בכל הבנינים, הדגש, שוע-גח
 ושוע-נע. הקראות דקדוקיות.

שנה ו. קריאה ספורים, האורים ושירים, הרצאות בע"פ ובכחב על
 נושאים המחיימים לחלמידות המחלקה.

דקדוק: גזרת הנחים והחסרים בכל הבנינים.

תכניה למודיט לנערות

שנה ז. הרצאות בע"פ ובכתב, הכתיבה הפרקטית (מכתבים, מודעות, דין וחשבון, שוברים וכדו').

דקדוק: לגסור אה חלק האחסולוגי'.

סינחכסיס: המשפט וחלקיו הראשיים והצדיים, משפט מחובר ומרכז.

שנה ח. דוגמאות ממקצועות הספרות בחקופות שונות, חבורים על נושאים שונים, הכתיבה הפרקטית.

דקדוק: חזרה על אחסולוגי', כללי הנקוד, נתוח אחסולוגי' וסינחכסי'.

.

א י ד י ש.

קריאה וכתיבה.

.

ח ו ס ש

בפאראקיל-סקול

שנה ב. בראשית, נח, לך לך, וירא, חיי שרה.

שנה ג. תולדות, ויצא, וישלח, וישב, מקץ, ויגש.

שנה ד. ויחי, שמות, וארא, בא, בשלח, יתרו, במדבר, נשא, בהעלתך.

שנה ה. לנסר החמש במדבר. דברים, ואחחנן, עקב, ראה, שופטים.

שנה ו. לנסר החומש דברים, משפטים, תרוסה, חצוה, חשא, ויקהל ופקודי.

שנה ז. החומש ויקרא.

שנה ח. פרשה השבוע.

.

תכנית לימודים לנערו

ח ו ט ש

בבחי הספר שאחר הצהריים.

- שנה ב. בראשית, נח, לך לך, וירא, חיי-שרה.
- שנה ג. חולדות, ויצא, וישלח, וישב, מקץ, ויגש,
- שנה ד. ויחי שמוח, וארא, בא, בשלח, יחרו, במדבר, נשא, 'בהעלתך'.
- שנת ה. לגמר החומש במדבר.
- שנה ו. דברית, ואחחנן, עקב, ראה, שופטים.
- שנה ז. לגמר החומש דברית.
- שנה ח. משפטים, תרומה, חצות, חשא, ויקהל ופקודי.

==.==.==.==.==.==.==.

הערה: החל מהמחלקה החמישית יש ללמד את החלמידות לקרא כתב רש"י, ומקובות נבחרים מפרוש.

נ " ן

בפאראקיל - סקול

- שנה ד. יהושע, שופטים, מגלח אסתר.
- שנה ה. שמואל א', שמואל ב'.
- שנה ו. מלכים א', מלכים ב', רוח.
- שנה ז. ירמיה'.
- שנה ח. ישעיה'.

==.==.==.==.==.==.==.

חכנית למורים לנערות

נ"ך

בנחי הספר שאחר הצהרים

- שנה ה. יחושע, שופטים, מגלח אסתר.
- שנה ו. שמואל א', שמואל ב'.
- שנה ז. מלכים א', מלכים ב', רוח.
- שנה ח. ירמיה'.

.

אגדה

אגדות נבחרות מהגמרא ומסדרשים.

.

דברי ימי ישראל

- שנה ד. דברי ימי ישראל עד תקופת החשמונאים.
- שנה ה. מתקופת החשמונאים עד חתימת החלמוד.
- שנה ו. מחתימת החלמוד עד תקופת ספרד.
- שנה ז. מתקופת ספרד עד התקופה האחרונה.
- שנה ח. התקופה האחרונה.

.

זסרה

זמירות לשבת, נגונים ושירים.

.